1664

MAJOR.

DE CANCRIS PETREFACTIS.

Ab
30

The Library of the
Wellcome Institute for
the History of Medicine

MEDICAL SOCIETY
OF LONDON

Accession Number

Press Mark

MAJOR, J.D.

65549/A

XIV 2

JOH. DAN. MAJORIS

Phil. & Medic. D.

DISSERTATIO EPISTOLICA

De

CANCRIS ET SERPENTIBUS PETREFACTIS

Ad

DN. D. PHILIPPUM JACOBUM SACHS à Lewenheimb, Medidicum in Rep. Patria Vratislaviensi,

cui acceſſit

Reſponſoria Diſſertatio Hiſtorico-Medica

Ejusdem

PHILIPPI JACOBI SACHS, à Lewenheimb, Ph. & Med. D. & Collegii Naturæ Curioſorum Collegæ

De

MIRANDA LAPIDUM NATURA.

JENÆ

Sumpt. ESAIÆ FELLGIEBELI, Bibliop. Vratislav.

Typis JOHANNIS NISII, ANNO M DC LXIV.

JOH. DANIELIS MAJORIS,
Ph. & Med. D.

DISSERTATIO EPISTOLICA

De

CANCRIS ET SERPENTIBUS PETREFACTIS

Ad

Nobiliſſ. Excell. Experientiſſimumque Virum,

DN. D. PHILIPPUM JACOBUM SACHS à Lewenheimb, Medicum in Rep. Patria, Vratislavienſi, [illegible] clariſſimum.

S. P. D.

Nobil. & Excell. Domine Doctor,

Fautor & Amice plurimùm colende:

1.

Occaſio Epiſtolæ.

IMmò multò majore mœrore Animus meus perfuſus eſt, poſtquam ultima, ad tempus, verba vel dare Tibi, vel recipere abs Te nuper, antequam Vratislaviâ rurſus abirem, non permiſit medicus tuus in prædium aliquod diſceſſus. Cujus rei Memoria certè quietos Nos haut liquit; ſed grata literarum permutatio tædium id nobis continuò delevit; mihique imprimis novum quaſi ſpiritum afflavit recens Tua Epiſtola, quâ pertinaciter Affectum Tuum conteſtaris, & exquiſitisſimâ Eruditione nonnulla addis: ad quæ proinde non poſſum non paucula reponere, ne ullâ ex parte de Sedulitate meâ dubites.

Ampelographia D. Sachſii notatur

(2.) Ac initiò quidem non minùs Tibi, quàm Poſteris gratulor, quod de Commodo ipſorum usque adeò laboras, ut periiſſe Annum præſentem judices, niſi poſt publicatum quantumvis jam Amplisſimum Ampelographiæ Scriptum, ac inter frequentes Ægrorum

open

opem Tuam implorantium, Lacrymas, quantillum Temporis ab illis Tibi vacuum relinquitur, aliis identidem, aliisque elucubrandis Libris lectisſimis inſudares. Jam enim Opuſcula, ut vocas, quatuor, ex celeberrimo Inclutorum Naturæ Curioſorum Collegio, propediem edenda, percipio excudi: ex quibus non ſine causâ ſuſpicor præconceptam à Te Cancrorum doctrinam excellere; rem, ſine dubio, ingenioſam, perutilem, experimentorum varietate gratam, fultam judicio, &, verbo, verè Curioſam. Ejuſdē Tractatus de Cancris

(3.) Cancris enim in Medicinâ quid utilius, quemadmodum ad Affectus quamplurimos procurandos, ſic nominatim ad Vulnera, quibus tàm internè in corpus, quàm externè, ſub certis formis adhibiti auxilium ſtupendum præſtant; fluviatiles præcipuè, quorum visättereà ad phthiſin, hecticam, ſedandos dolores ac Inflammationes, Rabidi canis morſum, & alia, commendatur. Ne maximè memorem Te de Lapillis vel Oculis eorundem moneam, quorum uſus pariter efficacisſimus eſt in Sanguinis extravaſati glacie colliquandâ, affectibus Renum emendandis, & reſtituendo tono Ventriculi, qui Sanitatis & Morborum quamplurium eſt quædam quaſi radix. Immò dicere non vererer, Lapideos iſtos, quos vocant, Cancrorum oculos, ſi reliqua, ad Cancrorũ fluviatil. in Medicinâ laus: Ut & Oculorũ Cancri.

quæ proſunt, attendas, non immeritò dici poſſe Contrayervam animalem, ac Bezaar quoddam Septentrionalium.

Phyſiologia etiam Cancrorum utilis.

(4.) Sed & quàm gratum ac utile Animi pabulum eſt, ſi, præter ſalutarem iſtum Cancrorum in Medicinâ uſum, Naturam eorundem, & quæ eidem quandoque ſuperveniunt, paulò liberiùs contemplemur! Ex quibus rariſſimum eſt hoc, curioſisſimumque, quod Aſtacorum in Lapidem converſorum hiſtorias, in gratiam Lithologiæ meæ, quam meditor, tribuere promittis; cujus rei eventum proinde etiam avidè exſpecto. Interim non dubito, quin valdè ſimiles ſint futuræ his, quæ me pariter ad Admirationem non levem adegerunt.

Cancrorum in Lapidē converſorū Exempla.

(5.) Cancrum quippe in Lapidem converſum vidiſſe ſe Neapoli in celeberrimo Ferrantis Imperati Muſéo, fideliter teſtatur Pflaumerus part. 2. Mercur. Italic. pag. m. 65. Pagurum Venetum, *Granciporro* dictum, qui de ſpecie Cancrorum marinorum eſt, eumque lapideum, poſſedit & delineatum dat Calceolarius, ſect. 3. Muſéi, pag. 429. Ac ipſe Paguros aliquot, in Saxum commutatos, effoſſosque indubiè è Montibus Vicentinis, obſervavi tùm paſſim Venetiis in Merceriâ ac ædibus Nobilium, tùm imprimis in ſumtuoſisſimo celebratiſſimoque Roſini palatio, cujus miracula

potio-

potiora aliâ Occaſione prodam. Atque Cancros ejusmodi cæteroquin Torellus Sarayna, qui bellum Veronenſe cum Germanis actum Italicè deſcripſit, libro 2. Hiſtor. Veron. intra Montium, ditionis iſtius, viſcera repertos ſcribit, citante Pflaumero modo dicto, part. 1. ☿. Ital. pag. 21. Tum in aliis etiam montibus ac Terris reperiuntur. Ita enim inquit rariſſimus Autor, Fabius Columna, cap. 3. Obſerv. Aquatil. & Terreſtr. circa fin. pag. 9. *In Lapidem verſam habemus Aſtaci ſuperiorem partem, in Campoclarenſi arce exciſam cum aliis Saxeis maritimis rarioribus.* Id quod cap. 21. pag. 48. repetit, ubi quamplurima petrefacta memorat, inventa in Saxeis molibus, ope Cuneorum ac mallei, dum eadem Campoclarenſis arx amplior redderetur. Iidẽ in Montib9 præcipuè inveniuntur.

(6.) Quapropter mirari obvenit, unde Animalia ejusmodi, Petrefactionis rigori, tractu Temporis, obnoxia, eò devenerint: ad abdita nempè, immò ſumma ſæpe, & aprica montium, longiſſimè à fluviis aut mari? Sed de hac re inferiùs agetur. Quomodo eò devenerit

(7.) Epiſtolæ Tuæ partem priùs proſequar, & æquè Curioſa, Serpentum etiam petrefactorum, exempla addam, quia anſam ſimul ad hæc mihi ſuggeris, dum ais: *Unicum, cujus nuper quoque facta mentio fuit, exemplum addo, à Domino Mart. Chriſt. Mezgero, Med. Poſon.* Serpẽs lapideus in ventriculo Cervi repertus,

ſon. Hung. fido olim itinerum Achate, communicatum in Literis 25. Octob. 1662. Comitem Hanovienſem eo ipſo anno D. Erbenio, Protomedico Exercituum Cæſareanorum, miſiſſe Serpentem Petrificatum, in Cervi transfoſſi ventriculo inventum. Miranda Spiritus λιθοποιητικοῦ vis. Et mirandum; dum Cervus naribus Serpentes è latibulis extraxit, aut, ut poëta loquitur,

Cervinus gelidum ſorbet ſic halitus anguem,

anguis dentium Cervinorum aciem & comminutionem effugerit, integrè ventriculum ſubierit, & in Lapideam duritiem in ventriculo degeneraverit, An ejusdem partes comminutæ, rurſus in Ventriculo coaluerunt, & in Lapidem induratæ? Nova quotidie rimanda & miranda offert polydædala Natura.

Naturę opes inexhauſtæ.

(8.) Utique haut ſufficit ætas humana exhauriendæ vel decimæ parti portentorum, quæ quotidie prodeunt in Scenam rerum, nosque ad quendam ſtuporem commovent.

Scriptores de Cervis.

(9.) De Cervis, eorumque Naturâ, abundè ſcripſerunt Agricola, Aldrovandus, Jonſtonus, Schottus, & Zoologi alii; quos nominaſſe tantùm hîc ſufficiat. Tantum abeſt, ut ad inſignem illam Medicamentorum copiam & farraginem dilabar, eaque nominem, quæcunque ex ſolo Cervo parari per artem poſſunt, quæ certe varia ac multiplicia ſunt; n... tantùm hoc, quod non ita pridem Sereniſſi-

Medicamenta ex Cervo plurima.

mu...

mus Saxoniæ Elector, Dn. JOH. GEORGIUS II. Scrinium inſignis precii ac artis Dresdâ Florentiam dono miſit Magno Duci Hetruriæ, plenum quamplurimis Medicaminibus, ex ſolo Cervo, diverſimodè, elegantisſimèque paratis.

Cervi & Serpentis Antipathia.

(10.) Inſignem autem quandam cervo contra ſerpentes antipathiam eſſe, verbo tangit Caſp. Schottus lib. 8. Phyſ. Curioſ. cap. 23. pag. 988. Unde mirum non eſt, quod in Hiſtoriâ à Te allatâ, Serpens à Cervo, halitu per nares attractus dicitur. Fortaſſis enim præceſſit pugna, à Plinio, niſi fallor, lib. 8. cap. 32. tacta. Eſſeque hanc Cervorum Naturam, ut è profundis Cuniculis Serpentem, inſpiratu narium, alliciant, præter alios docet Oribaſius, citante Joh. Bened. Sinibaldo, Medico Romano, lib. 1. Geneanthropiæ, tract. 3. cap. 7. pag. 85. a.

Reſpirationis vis.

(11.) Multò minùs mirum, quod Serpens in ejusdem Cervi ventriculo receptus eſt, cum id ſæpe aliàs accidat, ut illorum pulmones aut gulam, qui ore diducto dormiunt, factâ ab ipſis Inſpiratione, præſertim fortiori, vermes, araneæ, culices, lacertæ etiam ac ſimilia, ingrediantur. Id quod potenriæ halitûs debetur, qui illud, quod utcunque mobile ac ſibi obvium eſt, facile ſecum rapit, concitatus periculo vacui, cujus metu imprimis Natura,

Ejusdẽ Neceſſitas, novo Autoris argumento declarata.

præter alias Cauſas, Reſpiratione nos donavit: quod poſterius aſſertum aliâ vice, ex principiis, è Medicinâ Staticâ deſumtis, probatum, exemplisque Mechanicis, Pneumaticis, illuſtratum, ſub formâ ſive Paradoxi, ſive minimùm Problematis, ferente ſic diſcurſu, conſtituere annitar.

Corpora digeſtioni inepta, deglutita.

(12.) De Deglutitis interim Corporibus variis, atque non Animalculis ſolum, ſed & aliis, v. g. nummis metallicis, lapillis, cultro, osſiculis, ligamentis crucis & tendinibus, corii, pomi citrii, vel Caſei fruſtis, annulis item, acubus aut clavis ferreis, aut plumbo, rebus digeſtioni penitus ineptis, & propterea, eâdem, quâ deglutita fuerunt, facie, vel rejectis poſt Tempus bene longum, vel alioqui in ventriculo repertis, & vix ibidem alteratis, videri poteſt Clar. Martinus Schook, cap. 23. pag. 381. ſeq. libri de Fermento & Fermentatione, noviter conſcripti, in quo Williſianam de Fermentatione doctrinam examinat, & probare contendit, artificiales Chymicorum operationes, quibus Thom. Williſius, Medicus Angliæ celeberrimus, aut alii, Fermentationis naturam exponunt, eodem loco vix habendas eſſe, cum Experimentis in Corpore Animalium occurrentibus. Sed hoc obiter.

Schookii liber de Fermẽtatione notatur.

Serpẽs à puero deglutitus.

(13.) Jamque, quod Serpentem, à Cervo deglutitum, viciſſim attinet, referri poteſt huc

huc, quod Petrus Borellus, Regius Galliæ Medicus, cent. 1. obſerv. *23.* adducit, à puero quodam Monſpelienſi, cruciatibus alvi valdè diſtorto, Serpentem tandem, craſſitie digiti minimi, ſed decem pollices longum, ejectum fuiſſe, qui dormienti puero forte in corpus irrepſerat. Curioſa ac ſingularia alia de Serpentibus, eorumque veneno, & hujus effectu diverſo tractat Sebizius in Hiſtoria casûs cujusdam miri ac miſerabilis, Orbi jam pridem cogniti: de Hieroglyphicis eorundem & Viperarum, Fortunius Licetur lib. 6. de perpet. veter. Lucern. cap. 21. integrumque tractatum de Viperâ Pythiâ, ſive de Viperarum Naturâ & Veneno edidit Marcus Aurel. Severinus, Profeſſor Neapolitanus; ut Zoologos non addam. Autores de Serpẽtibus.

(14.) Quæ ſive Viperarum, ſive Serpentum natura & vis in veneni miasmate imprimendo quàm pernix & admiranda eſt, tantum ſtuporem pariter meretur, quod Serpens, quem in ventriculo Cervi transfoſſi repertum ſcribis, *Sachſi Clariſſime*, petrefactus ibidem fuerit, Saxeumque, ut ſic dicam, ſuum ipſius Cadaver, in ſepulchro carneo locarit. De quo propterea non ſine cauſa ambigis, an Serpens ille integer in Ventriculum Cervi devenerit, habituque eodem ibidem induruerit? an Partes ejusdem comminutæ, rurſus in ven- Regreſſus ad Hiſtoriam Serpentis Petrefacti. Dubia circa eandẽ.

tri-

triculo coaluerint, ſuperveniente Lithopoët
I. câ vi poſtmodum petrefactæ? *Si enim* Intege
aſſumtus, & in lapidem, intra ventriculur
Cervi converſus ſit, dubium ſuboritur, und
tanta Principii Petrifici energia deveneri
quæ ad omnes abſorpti Animalis partes pe
meandas, perfectèque mutandas, ſufficerit
II. *Vel etiam*, cur partes ventriculi Cervini peni
tus intactas liquerit, nec ullam earum etiar
III. petrefactionis rigori condemnarit? *Si viciſſim*
verò Serpens idem diſcerptus utcunque
dentibus, ac imprimis per viam fermentatio
nis in ventriculo comminutus ſit, dubium a
liud relinquitur, an, & quomodo Partes iſt
unitæ rurſus, atque ad priſtinam ſuam figurar
& integritatem regreſſæ, ac poſteà petrefact
fuerint?

Reſponſio ad I. Dubiũ. (15.) Ad quæ reſpondetur, pro mei qui
dem ingenii modulo, quantum ad prius præ
ſentium dubiorum attinet, veriſimile mihi v
deri, Serpentem non fruſtillatim, ſed inte
grum à Cervo fuiſſe devoratum; (antequar
enim maſticaretur, Lubricitate ſuâ tranſiit
atque integrum etiam, quoad exuvias min
Petrefactionis modus utcunque deſcribitur. mùm aut cutem, aliquandiu in Ventriculo re
manſiſſe, donec internæ ejus carnes cum tem
pore, per proprium fermentationis motu
ad eum deſtructionis ſuæ gradum; Saliaqu
carnibus illis radicaliter inhærentia, ſed o

iſta

ſtam putredinem reſoluta, ad eam activitatis ſuæ ſphæram, & ſtatum, eamque œconomiam, ut ſic dixerim, ac diſpoſitionem redacta fuerint, quæ cum particulis Terræ, æquè ſolutis, & glutine viſcido, poſt reſolutionem miſti non rarò cùm fœcibus Terreis remanente, quàm maximè determinaretur à Naturâ, ad opus Lapideſcentiæ ineundum, facto præſertim concurſu peculiari Salis cujusdam volatilis, quod ab aliis Spiritus Lapidificus diceretur.

(16.) Neque Scopus Lithologiæ meæ, quam meditor, ſive tractatus de Corporibus Petrefactis excurret aliò, quàm, ubi in cauſas Petrefactionis, modum fiendi, & requiſita quædam inquiretur, *quod I. Nulla Petrefactio fieri ſoleat, ſine certo quodam prædominio & Activitate Salis.* In Sale enim, ex Sale, & in Sal, eunt, prodeunt, redeunt omnia. Sal omnium miſtorum baſis, & mutationum cauſa eſt. *Sal,* (verba ſunt Joh. Sophronii Kozak, Tract. Med. d. Sale, cap. 1. ſect. 3. pag. 6.) *ſolvit, Sal ligat; Sal attollit, Sal deprimit; coarctat, dilatat; vivificat, & mortificat omnia.* Id quod exactè quadrat cum doctrina Crollii, qui præfat. Baſilic. Chym. pag. 75. ait: *Spiritus Salis, qui eſt heros & Dominus coagulationis in variis ſubjectis, offendens materiam reſolutam, ſeu ſeparatam à nutrimento & Excremento, generat calculum.*

Lithologiæ ſcribendæ Scopus I.

Sal, miſtorum omniũ Clavis.

Loqui-

Loquitur autem ibi Autor non de Spiritu Sa-lis Artificiali, ſeu Liquore illo acido & corro-ſivo, qui Chymice ex Sale culinari educitur ſed philoſophico magis, atque in corporibu noſtris, culpâ Alimentorum, hærente; quem-que ob ſummam, quâ gaudet, ſubtilitatem, & agendi vim, Spiritum nominat.

Scopus II. (17.) II. *Quod Salia, ſecundùm differentia ſuas, ſint accuratè, quàm fieri poteſt, conſiderand & diſcernenda.* Nam etſi *Sal* propriè & in ſ ſpectatum, *ſit* unius tantum & ſimpliciſſima Salis natura quæ? quodammodo naturæ, atque, ut belle Joh Sophr. Kozak ante-laudatus loquitur, cap. 1 Sect. 9. p. 24. *Spiritus, ſed non ſine corpore; cor-pus, ſed ſpirituale: Aqua in aquis, ſine aqueâ hu-miditate, & terra in Terrâ, ſine terreſtri pondero-ſitate;* cui conſentit Petr. Joh. Faber lib. 1. pan-chym. cap. 1. qui Salem planè *Naturam*, tan quam ad abſolvendam naturam miſtorum ſummè neceſſariam, atque ſic Corpus Natura iſtius, h. e. Materiam Salis centralis, *Spiritum Luminis* appellat, quod Lumen (ſeu aura Sali ſummè balſamica) in centro cujuſcunque re creatæ (intellige verò, Miſtæ) lateat, eique in-Differentiæ Salium Ratione Modi Subſiſtẽdi. hæreat Sulfur radicale, ac Mercurius innatu ac primigenius, ita, ut duos ſecum habea conjunctos fratres, à ſeipſo inſeparabiles, &c Salia tamen viciſſim, ob certos ſubſiſtendi, ſe-ſeque cum aliis miſcibilibus, in diverſis ſpe-ci

cie Subjectis, conjungendi modos, tum & ratione Statuum imprimis (ne effectus diſtinctos, ex diſtinctâ craſi & ſtatuum manſione reſultantes taceam) inſigniter, & magnâ, ut ſic dixerim, Cœli parte diſcrepant.

(18.) Nam *ratione Modi exſiſtendi*, Salia, in genere, ſunt, vel Naturalia, vel arte educta. *Naturalia* vel in Miſto, vel extra Miſtum ſunt. *In Miſto, tùm Animali*, & ſunt plerumque Tartarea, Lixivialia, & Nitroſa; *tùm Vegetabili*, & ſunt pariter non modò Tartarea, ſed Nitroſa etiam; de quibus cum fœnore educendis multa, nec ſimpliciter repudianda, Glauberus aſſerit; *tùm Minerali*, & ſunt plerumque Atramentoſa ac Vitriolata, per rubiginem ſe, vel ſpontè, in Metallis manifeſtantia. *Extra Miſtum* dein, *in Aëre*, partim Nitroſa, unde pluviarum & Roris fœcunditas; partim Tartarea, unde Fulminum vis deorſum vergens, quâ de re curiosè ac prolixiùs diſquiri poſſet: *In Aquâ*, v.g. Marinâ, Lacuſtri, & fluviatili; quarum Salia valde ſunt impura, ob reliquias Reſolutorum in Aquis corporum inhærentes: tùm & Fontanâ, acidulari, & Thermali, quæ ſecundùm Venarum, per quas colantur, naturam & mineram, permultùm diſcrepant, nunc alumen, nunc chalcanthum, aut Nitrum; nunc Bituminoſum, Martiale, Solare, aut aliud quid referentes:

Salia Naturalia.

Glauberus notatur.

Fulmina cur deorſũ vergãt?

ac *in Terrâ* denique, *ſive quoad* internas eju
cryptas, & abditos meatus, chalcantho, Sal
foſſili, alumine, Nitro, Arſenico, (quod æqu
ad Salia, ac Sulfura pertinet) turgidos; *ſiv*
quoad Superficiem ejusdem in campis, & ex
teriore Montium Margine, cujusmodi Mon
tana, ſale veluti adſperſa, quemadmodun
admodum hodie etiamnum aliquot ab Auto
ribus, ita nominatim hæc ab Oleario citantu
dum is lib. 6. Itinerar. Muſcovitico-Perſic
cap. 2. pag. 692. ait, verbis ex Germanico i
Latinum ſic translatis: *Non procul à Carwanſe*
râ dictâ, ſitum ad dextram ſpectabamus in planiti
inſigni montem, Kiliſſim appellatum. Mons hi
mediocris altitudinis erat, ſcopulis glabris quam
plurimis & appendicibus incinctus. Regio ver
ac planities circa montem ob Nitrum & Salem
prorſus candicans, tanquam nive conſperſa, appa
rebat. Famaq; eſt, Salem ibi, quemadmodum
Lapides, poſſe effodi. Atque jam olim Pliniu
lib. 31. cap. 7. Oromeni, montis cujusdam i
Indiâ, meminit, in quo, Lapidicinarum mo
do, Sal renaſcens olim cæſus fuerit, majore e
eo Regum vectigali, quàm ex Auro aut Ma
garitis. Eumque montem Celeberr. D. Cor
ringius, diſput. de Sale, Nitr. & Alum. theſ.
illum fortè eſſe putat, qui in Ormuz, inſul
Indis vicinâ, reperitur, optimi Salis fertiliſ
mus, adeò, ut tota Inſula eo conſtare videa
tur.

Campi ac Mõtes Salis.

(19

(19.) *Salia Artificialia* dein quod attinet, ſunt ea, juxta accuratam Zwelferi diſtributionem, (Append. ad Animadv. in Auguſtan.) vel Legitima, vel Illegitima. *Legitima* diſtinguit in Volatilia & Fixa. *Volatilia* eidem ſunt vel ſimpliciora, & purè Salſa, vel Acido-Salſa & impura. *Volatilia purè-ſalſa* ut plurimum petuntur, ex Animalibus, eorundemque partibus, ac Latice Urinoſo; ſuntque ipſo nidore quodammodo Urinoſa. Taliaque purè-Salſa eſſe, nec ſale alio coinquinata, conſtat, quoniam acidis averſantur; cautèque proin videndum, in quibus morbis conveniant, vel non; uti prudenter laudatus Zwelferus, pag. 72. admonet. *Volatile* viciſſim *acido-ſalſum* eſt e.g. Sal Ammoniacum, vel aliud, paratum ex Sale quopiam volatili, purè ſalſo, cui poſtea ſpiritus quidam acidus & corroſivus, Vitrioli videlicet, Sulphuris, Salis, vel alius, guttatim affuſus ſit, quousque nulla ampliùs efferveſcentia percipiatur. Cujusmodi Salia quidem ob iſtam ſpiritus acidi miſcelam, converſa ſunt in quid longè aliud; volatilitatem tamen omnem propterea non deponunt; ſed ejus auxilio intimas etiam Corporis penetrare, excrementa craſſa verò, ob conjunctam aciditatem, abſtergere, & attenua-

Salia Artificialia.

 tenua-

Volatile fixatum, ut rurſus volatile reddatur.

tenuare poſſunt, ac magnarum virium ſunt in Medicinâ. Immò ad priſtinum volatilitatis ſuæ ſtatum Salia ejusmodi reduci valent, Exemplum ſuggerente Clar D. Möllenbroccio, lib. d. Arthritide vagâ, cap. 3 §. 19. dum ait: *Adde Sali volatil. Cornu Cervi Spiritum Vitrioli; ſolve in Aquâ purâ, filtra & coagula: Tunc fiet fixum: Huic ſi admiſceas Sal abſinthii, ac Spiritum vini ſuperfundas, beneficio deſtillationis fie. iterum volatile.* Fixa deinde *Salia* Zwel ferus pariter diſtinguit in purè-ſalſa, & acido-ſalſa. *Fixa purè-ſalſa* ſunt omnia Lixivialia & Alkalia ſalia, ex plantis, earumque ſtipitibus, foliis, lignis, radicibus &c. utplurimùm verò ex Vini Tartaro præegreſſâ eorundem calcinatione, au combuſtione, inque Cineres converſione, parata: pag. 73. *Fixa* viciſſim *acido ſalſ* ac impura ſunt, ſi e.gr. quædam modo-di ctorum Salium Alkalium ſpiritu acido irr gentur, artificioſaque humoris abſtractic ne poſteà exſiccentur. Id quod impr mis ab illis fieri aſſolet, qui pulcrioris cry ſtalliſationis ergò, plantas vel Tartarur non ſimpliciter, ſed cum additâ Nit parte calcinant, vel Lixivio, ex cineribu parato, Spiritum Nitri, vel Aquam fo tem miſcent, indeque ad Cryſtalliſandu

Salia ut in elegantes Cryſtallos cócreſcant.

reponunt. Verùm, ut conſtat, hoc modo Salia redduntur minùs pura, atque ob admiſtas partes heterogeneas, paulò aliter quoque agunt. Ac iſtiusmodi Sal fixus acido-ſalſus proſtat quidem ferè unicè in officinis; Tartarꝰ videl. quem vocãt Vitriolatus, ſeu Sal Tartari, cui liquido adhuc guttatim affuſus eſt ſpiritus vitrioli, ſtrepituque finito, ad Siccitatem, per viam abſtractionis, redactus: ad eundem modum tamen quamplura alia ſalia fixa, purè-alioqui ſalſa, acidulari, ut ſic dixerim, vel Vitriolari poſſunt, ſuffragante eodem Zwelfero, l. d. pag. 74. Ut ſic pertineant ad quartam ſpeciem Salium Artificialium Legitimorum.

Tartarus Vitriolatus quid?

Illegitima econtra, præter Tartarum Vini (qui ad Naturalia potiùs pertinet) eidem Zwelfero ſunt *Salia Eſſentialia* ex Succis vegetabilium parata, Tartarique titulo potius, ob maximè heterogeneam adhuc materiæ ſuæ conditionem, habenda: pag. 67. 68.

Salia eſſentialia plantarum.

Nec non *Vitriola è Metallis ducta*, quæ certè non tàm Salia eſſe Autor aſſerit, pag. 69. 70. quàm Metalla ipſa, quia ſi quis e.g. Argentum aquis corroſivis diſſolverit humiditatemque à menſtruo abſtraxerit, remanet Vitriolum, in Metallum priſtinum eodem pondere, vi Ignis rurſus reducibile; cujusmodi Vitri-

Vitriola è Metallis ducta, quid?

Cauterium in dolorificum è Lunâ.

triolum, vel Cryſtallos Lunæ, fonticulis Cuti abſque omni dolore inurendis inſervire, paulò antè- laudatus Möllenbroccius, de Arthr. vagâ cap. 8. §. 20. aſſerit. Immò Nativa, quæ ex Terris eruuntur,

Vitriolũ foſſile quid?

Vitriola, nihil aliud eſſe Zwelferus noſter prudenter exiſtimat, quam Metalla, in Viſceribus Terræ, per ſubterranei Caloris vim ſoluta; pag. 71. Atque hactenus de Salibus, ſecundùm Modum ſubſiſtendi conſideratis.

Differentiæ Salium ratione Statuũ.

(20.) *Ratione Statuum* dein, Ordinum aut Manſionum, Salia ſive Naturalia ſive quodammodo & artificialia ex doctrinâ præſertim ingenioſiſſim D. Thom. Williſii, Medici Angli, lib. d Ferment. cap. 2. ſunt vel *Fixa*, vel *Fuſa* ve *Volatilia*, vel *Fluxa*.

Sal Fixum quid?

(21.) *Status Fixus* Salis eſt, cum id Spritu Fermentatore ferè deſtituitur, conſtrictumque cum Terrâ & Sulphure concreſcit; cujusque fixitatem æmulatu Ars per Vitrificationem & Laterum fictilum coctionem.

Sal Fuſum quid?

(22.) *Status Fuſionis* eſt, quando S (in Miſto) diſſolvi jam, perque totam ill us compagem explicari incipit. Eſtqu quaſi medius inter altam Salium fixoru quietem, & motum Volatilium: atque

in

in plantarum germinatione, fermentatio-
num initiis, rudi rerum formatione, ſapo-
re ingrato, acerbo, ac auſtero, manife-
ſtat.

(23.) *Status* dein *Volatilitatis* eſt, quan- Sal Volatile quid?
do Salis partes poſt primum iſtum motum
magis vigeſcunt, materiam magis perme-
ant, exagitant, atque ad maturitatem (in
fructibus) diſponunt, corpuſcula quæ-
dam in motum concitant, alia figunt, & in
Lapideam duritiem (diſpoſitivè) conge-
lant. A quâ Salis volatilitate proin Sapor
dulcis provenit, Rubedo Sanguinis flori-
da, & hanc conſequens Corporis pulcri-
tudo, ac ſimilia.

(24.) *Status* denique *Fluoris* eſt, quan- Sal fluxum quid?
do particulæ Salis, omni tandem hetero-
genearum rerum vinculo ſolutæ, ac liberæ
evadunt & priùs dominium aliquod in re-
liqua miſcibilia exercent, totique compa-
gi acorem induunt. A cujusmodi Salis
fluóre proin e. g. Vinum, Lac, Sanguis,
aut Edulia, palato prius grata & dulcia,
quando corrumpi incipiunt, ingratè ad-
modum aceſcunt. Quo ipſo nunc abſo-
lutum eſt membrum etiam alterum eo-
rum, ad quæ ſupra (§. 16.) innui, Sco-
pum Lithologiæ meæ excurſurum eſſe.

(25.) His adde III. quod ſupponam; Scopus III.

 Nem-

Nempe, vix ullam Corporis alicujus Petrefactionem fieri, niſi ope quemadmodum Salis alicujus, ſic in ſpecie Volatilis, ſed qui ad Statum Fluoris jam redactus ſit: unde conſectarium hoc emerget, quod *Unaquæque Petrefactio præſupponat corporis in Lapidem convertendi deſtructionem aut corruptionem*.

Scopus IV.

(26.) IV. *Quod* denique *ad id Morâ quadam opus ſit.* Neque enim momento fiunt Petrefactiones; aut, ſi fiunt, prout Uxor Lothi momentaneò in Statuam Salis (rectiùs Lapideam) vel noſtro ſeculo, propè Tripolin, in Africâ, Barbariæ ibidem Urbem, urbs quædam continuò in Saxum induruit, &c. Contingit id ob nimiam copiam, puritatem & libertatem Salis alicujus petrefici, volatilis aut fluxi, qui maximo impetu ac veluti procellâ quadam alicunde emergens, corpusque imprimis perſpirabile inveniens, continuò illud occupat, quicquid Volatile in eo eſt, corripit, ſibi unit, diſcuſſisque vel ob rutis violenter Spiritibus, potentiam omnem fermentandi adimit, atque Terreſtrem corporis compagem torpidam, ſpiſſam exhauſto ſale omni volatili, innatâque ipſi Salium fixorum vi, ſpontè congelantem, ac induréſcentem linquit, non ſecus atc

Urbs Barbariæ, tota in Lapidē conver ſa.

Petrefactionis modꝰ iterum utcunq; deſeribitur.

atque ſanguis continuò concreſcit, & velut in gelatinam vel glaciem convertitur, diſcuſſis per diuturnum mœrorem, ſubitaneos interdum etiam terrores, vel alias cauſas Spiritibus; quorum Natura quidni in Sale quodam Volatili conſiſtat?

Applicatio Scopi I. ad Hiſtoriã de Serpente Petrefacto.

(27.) Jamque ut ad Hiſtoriam Serpentis Petrefacti, atq; in Ventriculo Cervino reperti, paulò propiùs regrediar, eique omnes iſtos quatuor Scopos, ad quos potiſſimùm Lithologiam meam directum iri innui, affectatâ conſultò brevitate applicem,

Salis neceſſitas ad generationẽ.

I. *Quis Sale deſtitutum fuiſſe credat Corpus Serpentis illius*, in Cervo reperti, cujuscunque etiam ſpeciei Serpens iſte fuerit? Fuit enim corpus miſtum, quod neceſſariò Salem recipit; fuitque nominatim Animal. Animalium verò fœcundationi maximè omnium inſervit Sal: & ſine Salis activitate nulla fit ſeminum fabrica, nulla in Utero conceptio, nulla eorundem in Utero ſuſcitatio, atque ad formam partium perfectiorem reductio. Adhæc Sal tàm volatile, quam fixum, ex corpore tàm Serpentum, quam Viperarum, per artem elici poſſe, notum illis eſt, qui ad intimiora Chymiæ paulò altiùs conſcenderunt. A quo Serpentum Sale tamen, ad acceleran-

Sal Serpentũ ac viperarum.

dam Serpentis in Cervo reperti Petrefa-ctionem, Sal quoddam Volatile Sanguinis Cervini minimè excludimus, ideò, quod, ut dictum eſt, Salia volatilia, Corpori immutando aliunde ſupervenientia, multum valeant ad Lapideſcentiam promovendam, & Sale volatili præ Sanguinibus aliis Animalium ſcateat Cervinus Sanguis, quod deſtillatio ejusdem probat; quique quàm facilè ex Venis Capillaribus in Ventriculum transſpirare, Corpusque Serpentis certo modo occupare potuerit.

Sãguis Cervi Sale volatili abundat.

(28.) II. *In Corpore Serpentis*, à Cervo deglutiti, *exſtitiſſe diverſos Salium*, ei inhærentium, *Status ac manſiones*, patet: Si enim Salia, Corpori Serpentis inhærentia perpetuò in eodem ſubſtitiſſent Statu, Serpens utique, qui vivus indubiè deglutibus eſt, dejectus non fuiſſet à culmine vitæ per viam Corruptionis ad barathrum mortis, donec prorſus deveniſſet ad abiiſſum ultimæ, vel reſolutionis, vel petrefactionis. Durante enim vita alius eſt ſtatus Salium, alius, dum Corpora corrumpi incipiunt, alius, dum eadem actu corrumpuntur, reſolvuntur, aut petrefiunt.

Applicatio Scopi II.

(29.) III. Veriſimile eſt, *Serpentem* in ſtomacho Cervi *prius petrefactum non fu-*

Applicatio Scopi III.

iſ

iſſe, quàm utcunque *corruptum & putrefa-ctum*; quæ putrefactio activitatem Salis non tàm fixi aut fuſi, quàm volatilis aut fluxi infert. Immò Corruptio & mors neceſſario præceſſit, quia quemadmodum Petrefactio, tanquam ſpecies quietis in particulis fermentabilibus, & Mors, agilitati Spirituum, & vitæ contraria eſt, fermentationemque in Animatis ac aliis corporibus vel impedit, vel certè non comitatur, usque adeò, ut Spiritus, vitæ ſatellites ac promicondi non poſſint ſimul quieſcere & moveri; Contraria enim non habentur ſimul in eodem ſubjecto: ita facilè pateſcit, non fortaſſe aut per conjecturam aliquam, ſed quadam Naturæ neceſſitate, Serpentis naturam priùs deſtructam & utcunque corruptam; illumque poſteà petrefactum fuiſſe. Petrefactio deſtructionē Corporis præſupponit.

(30.) IV. Denique *non momentaneò, ſed pedetentim contigiſſe Petrefactionem iſtam*, liquet; ut enim nullus motus fit ſine Tempore temporis verò curriculum fundatur in merâ & continuâ momentorum ſucceſſione non ſecus, atque Linea, juxta Geometras, ex plurium punctorum fluxu, & collectâ eorundem in longum, latum, vel profundum unione oritur; Salia verò petrifica porrò non Applicatio Scopi IV. Tempus deſcribitur.

præſtant id, quod præſtant, antequam vel volatilia, vel fluida ſint; qui eorundem ſtatus in motu quodam conſiſtunt & fundantur; ita, quod jam antè dictum eſt, Petrefactio requirit moram; quæ certè & in hiſtoriâ præſenti adfuit. Vel probandum eſt, Serpentem eodem, quo deglutitus à Cervo eſt, Tempore, & induruiſſe ſimul, & ſaxeum ab hominibus, in Cervo eviſcerato, inventum fuiſſe.

Petrefactio morâ indiget.

(31.) Jamque omnia quatuor hæc, quæ hactenus circa doctrinam Salium & Serpentis in Cervo petrefacti, attulimus, intelligi quam optimè poſſe de Serpente iſto, quatenus is non comminutus forſan ope maſticationis aut digeſtionis, ſed quatenus *integer* aſſumtus, *integerque* in Saxum commutatus fuerit, etiam apparet, nam

Alia eorundem Scoporum. applicatio.

I. I. *Si Sal* neceſſario, atque non diſpoſitivè ſolum ſed materialiter etiam *requiritur ad conſtitutionem Miſtorum*, maximè Animalium; Sale etiam Serpens ſive Integer, ſive in fruſta conciſus, conſtitit.

II. (32.) II. *Salem* in integro Serpente *diverſas manſiones ac ſtatus habere*, ſi non aliunde, certè ex viventibus adhuc, cum maximè integra ſunt, apparet. Inde enim perfectio partium, vel imperfectio, æta-

Sal omniũ (in miſto) mutationũ cauſa.

ætates, earumque pathemata, Corporis pulcritudo & deformitas, Sanitas ac Morbus, Vitæ activitas & Agon, nec non tàm Saporum, quàm odorum & Colorum maxima diverſitas, & alia; quæ omnia non abſone Kozakius ad regimen Salium transſcribit; immò ipſos etiam Affectuum exceſſus, moderationes, vel defectus.

(33.) III. Dum *PetrefactionesCorporum* ut plurimum *pedetentim fieri* ac intercedente eorundem corruptione quadam, diximus, quid obſtat, quò minùs idem de Serpente, Integro adhuc, intra Ventriculum Cervi reperto, aſſeramus? quandoquidem foris etiam Cadavera in Campis ac alibi, ultimæ deſtructioni quantumvis proxima, ſat diu ſæpe integritatem ſuam & partium connexionem ſervant; vel ſub terrâ perſeverant, antequam aliis atque aliis mutationibus ſubjiciantur. III.

(34.) IV. Denique *Succeſſivè, nec momentaneò* Integro Serpenti Petrefactionis rigorem obveniſſe, facile collectu eſt, quia ſi Mora ad metamorphoſin parti tantùm alicui inducendam requiritur, multò magis ad totum aut integrum Corpus, ſpiritu Gorgonio perfundendum requiretur. IV.

(35.) Summatim itaque, ut hactenus-

allata

allata claudam, veriſimile admodum, vel certe non abſurdum eſt, Serpentem, velut integrum abſorptum à Cervo, ſic integrum etiam in ejusdem Ventriculo, ſucceſſu temporis in naturam Lapideam mutatum fuiſſe; ut hoc pacto *primo* Tuo *Dubio, Sachſi Nobiliſſime*, litatum à me utcunque, cenſeam.

Reſpõſio ad Dubiũ II. (36.) *Alter Scrupulus*, qui æquè, ut prior, ex eruditiſſimâ Tuâ Epiſtolâ ad me deduci poterat, erat hic: *Cur* ſcil. *principium Petrefaciens*, quodcunque etiam illud ſit, naturam Serpentis pervertendo. *Ventriculi Cervini partes penitus intactas liquerit*, nec ullam ejus particulam ſimul in Lapidem mutarit? Ad quod Reſpondetur: Ex effectu videmus, principium iſtud eâ copia non adfuiſſe, ut ulteriùs proſerpere, ſimilemque Metamorphoſin in particulis etiam, ad Ventriculum cervi ſpectantibus, exercere valeret, cum omnia in Naturâ fiant certo rerum pondere, certâ proportione & menſurâ. Adhæc materia partium earum fortè inhabilior fuit recipiendæ Petrefactioni, ob vitæ in Cervis ectivitatem, & Spirituum, ſanguinem vegetantium, Petrefactionemque impedientium, continuam vim & irradiationem.

(37.) *Ter-*

(37.) *Tertium* denique *Dubium* erat hoc: *Quodſi Serpens non integer, ſed* diſcerptus vel à dentibus per opus maſticationis, vel ſponte, per viam fermentationis, in ventriculo, atque ſic *comminutus*, digeſtus, & reſolutus *fuerit*, *an*, *& quomodo partes ejus uniri rurſus*, ad priſtinam ſuam figuram & integritatem redire, ac poſtea petrefieri *potuerint?* Ad hoc reſpondetur: I. Veriſimile eſſe, ùt ſerpens, quemadmodum integer à Cervo deglutitus fuit, ſic integer etiam in lapideam naturam induruerit, jam antè protuli. II. Conſpirat hiſtoria ipſa, quâ ſerpens iſte petræus non in fruſtra conciſus, ſed integer repertus dicitur. Quid ergo fruſtilla quæramus, ubi integrum habemus? III. De Natura ingeſtorum per os, difficulter reſolubilium eſt, ut diutiſſimè ventriculo inhæreant citra manifeſtam ſui divulſionem. Atqui caro ſerpentum quàm facilis digeſtu alicui videri poſſit, uti tamen reipsâ talis hautquaquam eſt; veſtita tamen imprimis, ac quaquaverſùm, exuviis eſt, digeſtioni repugnantibus. IV. Denique ex corpore in fruſtra comminuto, ſicque non phyſicâ ſolùm, ſed mathematicâ etiam partium ſuarum unione privato, idem numero, magnitudine

Reſpõſio ad Dubiũ III.

ne, figurâ, & connexione priſtinâ corpus vel ædificare, vel parabile per artem imaginari ſibi tantùm, velle qui præſumit, videat, ut probet.

Reſuſcitatio plantarum ex cineribus, Lixiviis, vel ſalibus ſuis.

(38.) Multa quidem, eaque ſatis curioſa, de Plantarum ex Cineribus ſuis reſuſcitatione earundemvè in Lixiviis ſuis aut ſalibus repræſentatione, tractant Autores, atque futuram Reſurrectionem generis humani hoc pacto in Natura quoque adumbrari, religioſe forſan magis, quam prorſus accuratè autumant; ſiquidem obſervata fuiſſe ſcribitur *Urticæ vera Imago in Aquâ congelatâ*, ex relatione D. Joh. Dan. Horſtii apud Schröder. procem. lib. 5. Pharmac. item *Sal Abſinthii*, cujus ope totum Abſinthium poni poſſit ob oculos, autore eodem Clar. Horſtio celebratur apud eundem Schröderum, qui pariter de quodam Sale Abſinthii, certa ratione elevato, teſtatur, quod lateribus Alembici adhærendo, priſtinam plantam ſuam dilucidè repræſentet. Immò ſcribit, Beguinus, lib. 1. Tirocin. chym. *Sales Herbarum*, præſertim calidarum, ſi certo, ſibique cognito, modo *ſeminentur*, producere alias ſuæ ſpeciei herbas; mihique Amicus quidam, ubi Româ is redierat, retulit vidiſſe ſe ibi in ſcriniis celebratisſimi Athanaſii

Urticæ imago in Aquâ.

Sal Abſinthii, priſtinam plantã exhibens.

Salium ſeminatio.

naſii Kircheri ſive Caltham, ſive capillum aut Umbilicum Veneris, ſive plantam aliam, ex ſale ſuo, aut cineribus, blandi caloris ope, in vitro facile reſuſcitatam; eamque non adhæreſcentem Lateribus dicti vitri, in modum ſalis cujusdam conglaciati; ſed libere ex fundo, in concavo vitri ejusdem effloreſcentem. Nam, quod alioqui ſalia quædam, vel Lixivia, frigori expoſita, attinet, novum usque adeò non eſt, ſicubi ad latera vitri alicujus in frigore concreſcant, ut miras fruticum, arborum, Coraliorum mire divaricatorum, ac aliarum rerum figuras referant, cum id vel in ſolâ glacie, feneſtris adhæreſcente, videamus, in quibus ſtupendæ interdum reſultant Montium, Urbium, Inſularum, Nemorum, Segetum, Cornuum, & mille aliarum rerum Larvæ; quarum contemplatione ductus dein, diverſarum plantarum Lixivia in vitro, calentia adhuc, ut lateri ejus eò plùs vaporis adhæreſceret, frigori ad congelaſcendum expoſui, atque obſervavi, ex *Lixivio Abſinthii* effloreſcere Imagines, ſimiles Abrotano; quas vero levi manus operâ continuò mutare poteram in germina, brancam urſinam, vel plantanum utcunque mentientia.

Planta reſuſcitata apud Kircherum.

Miræ rerũ figuræ in glacie.

Lixivii de Abſinthio congelati figura quid?

(39) Ve-

Epicriſis de Plantarum reſuſcitatione

(39.) Verum, ut ad plantarum, ex Exuviis ſuis reſuſcitationem imprimis redeam; I. quam pauca & rara ſunt ejus rei exempla? II. quantopere Autores inter ſe non conveniunt, alio Sal fixum, alio Volatile, ad inſinuandum rei miraculum urgente. III. Neque ſolidi quicquam ineſt plantis iſtiusmodi, ut videntur, reſuſcitatis: denegato enim ipſis calore externo, facilè, niſi fallor, in priſtinum, in quem redactæ ſunt, cinerem relabuntur, nec priùs repullulant, quàm novo, eoque blando Lucernæ calore, quicquid volatile in ipſis eſt, rurſus excitetur. IV. Neque porrò, ſi plantæ, certo artificio tractatæ, reſurgunt ex cineribus ſuis, atque, phænicis inſtar, reviviſcunt, reſurgunt eodem prorſus pondere, vel magnitudine, quâ primitùs gaudebant; id quod neceſſarium foret, ſi vera daretur earundem Reſuſcitatio. V. Multò minus Salia vel Lixivia congelata ſunt id, quod referunt; ſed meræ rerum larvæ, mera corporum idola, & mira ludentis Naturæ pægnia. Ut proinde Celeberrimus Dn. D. Rolfincius non ſine cauſâ Reſuſcitationem Plantarum, verbo, pro *Non-Ente Chymico* habeat, lib. 6. niſi fallor, Artis Chimicæ, magno poſterorum commodo noviter in Lucem miſſæ.

Suffragium D. Rolfincii.

(40.) Atque tale fortaſſis, vel certe non multum abſimile judicium etiam ferendum erit de Exemplis, quæ hanc in rem præterea ex Animali Naturæ Regno adducuntur. In *Aquâ* enim *ſtillaticiâ Spermatis Ranarum*, imagines earundem repræſentatas fuiſſe, refert ante-laudatus Horſtius apud Schrőderum. Atque, de quo tamen minùs dubitandum, ex Avicennâ, & aliis refert inclytus Sennertus lib. 2. Inſt. Med. part. 3. ſect. 2. cap. 4. mingere â Cane rabido demorſos *Urinam, in qua appareant* res carnoſæ mirabiles, *quaſi animalia, & quaſi Canes parvi*. Idemque Sennertus, ibidem, ſibi pro vero relatum aſſerit, ex *ſpumâ Canis rabidi*, veſti, aut linteis inhærente, animalcula quædam, catellis ſimilia, generata fuiſſe. Id quod obſervaſſe ſemet imprimis gloriatur Salmuthus cent. 2. obſerv. Medic. 83. qui ibi videatur. Nolo enim Hiſtoriam conceptis ab Autore verbis huc transſcribere. Cæterum & per Urinam *ab Araneis* læſorum, araneatum ſimile quid excerni, ante laudatus Sennertus aſſerit, in Tract. d. Morb. occultis. De plantarum reſuſcitatione, vel nitris etiam ejusmodi Animalium idolis & palingeneſiâ plusculis meminerunt idem Sennertus, Libavius, Flut, Quercetanus

Ranarū imagines in deſtillato earū-dem.

Canum effigies in Vrinâ à rabido cane demorſorum.

Item in Veſtibꝰ à cane rabido demorſis.

In Vrinâ alia quid Araneis ſimile.

Scriptores de plantarum & animalium palingeneſiâ

& Horſtius, apud Schröderum. Borellus item lib. 4. obſ. 34. Excell. D. Rolfincius, lib. 6. Art. Chim. c. 3. Henr. Meibomius in ſingulari ac pereruditâ Epiſtolâ, quæ præfixa eſt Conſiderationi Corporis Glorioſi autore Theophilo Spizelio, Auguſtano; Caſp. Schottus part. 2. Mechanic. Hydraulico-pneumat. claſſ. 1. cap. 6. machin. 8. pag. 313. Tuque imprimis ipſe, *Sachſi Clariſſime*, in duobus Ampelographiæ Tuæ locis, pag. videlicet 636. & in append. pag. 67.

Repetitio & Concluſio Dubiorum.

(41.) Quo ipſo concluderem totum Dubitationis noſtræ negotium, an ſcil. Serpens in Ventriculo Cervi petrefactus, integer ſemper remanſerit, à primo deglutitionis puncto; vel an ſolus ibidem obriguerit; tum &, an comminutus antè, & digeſtus, ac poſtea miro Naturæ magiſterio ad priſtinam partium unionem relapſus fuerit; niſi Hiſtoria quædam *Caſtaneæ, ex Sale ſuo repullulantis*, me moveret: quam proinde non minùs deſiderio Tuo, quàm Lectorum judicio transſcribo e: D. Joh. Agricolæ, Phyſici in patriâ noſtr famigeratiſſimi, Tractatu de Antimonio qui exſtat part. 2. Comment. in Chym Poppii, pag. 237. verbis ex vernaculo Idiomate ſic in Latinum transfuſis à me: *Vi*

Caſtanea ex Sale ſuo reſurgẽs.

V

Viennæ penes pharmacopæum, qui Conſtantinopoli plantas quasdam eximias acceperat, præter reliquas imprimis ramum tenerrimum Caſtanearum majorum Turcicarum, qui verò in viâ exaruerunt. Quapropter redegerat ipſum in formam Salis cryſtallini pulcerrimi; Terræq; inditum, & irrigatum bene excoluerat. Sic planta priori prorſus ſimilis prodiit. Nec dubito, quin adoleverit; ego enim tum diſceſſi. Ac concludo, recondi in Sale verum Spiritum vivum & vivificantem. Sed tantem de his ſatis.

(42.) Redeundum nunc quaſi ad Apicem Epiſtolæ eſt, atque tùm hiſtoriæ de Serpente, tum de cancris etiam petrefactis, aliquid addendum. *Serpentem* itaq; *in Saxum converti* ut mirabile in Naturâ, ita hautquaquam indignum eſt, ſi alia ejus rei exempla connotentur. Cujus farinæ videri poſſet hoc, quod integra, gyrataque Serpentum corpora, quà linguas, quà oculos, dorſumque, in Maltâ Inſulâ, in petram converſa celebrantur, niſi fabuloſa quædam hic Traditio ſubeſſet, quæ partim occaſione Apoſtoli Pauli, per incommodum Mediterranei Maris æſtum & cœli tempeſtatem eò depulſi, ſerpentemque digito ſuo inhærentem, in ignem projicientis, ut conſtat ex Sacris, Actor. 28. v. 3. partim

Regreſſus ad hiſtoriam de Serpente & Cancris.

Serpẽtes. Melitẽſes.

tim, ac ſimul inde nata eſt, quod ex Inſulæ dictæ cryptâ quadam indies, præter Terram argillaceam, nitidiſſimam, levem, & venenis reſiſtentem, quæ *Terra di San Paolo* dicitur, invenientur Lapilli quidam, figurâ ſuâ Linguas ſerpentum, vel roſtra avium, tùm & oculos, carnem, ac ſpinam anguis utcunque exhibentes; Meſſinaque Siciliæ interdum Venetias afferuntur, & magnâ ibi copiâ in Foro Div. Marci venduntur; de quibus quid ſtatuẽdum ſit, in Lithologiâ meâ imprimis, ac prolixiùs acturus ſum.

Serpẽtum petreſactorum Exempla

(43.) De illius verò Serpentis, in Lapidem converſi, veritate minùs dubitandum exiſtimo, cujus meminit Clariſſ. D. Deuſingius, diſſert. de Fœtu extra Uterum, theſ. 118. ac alii. Quibus addere licet Nobiliſſ. diligentiſſimumque Mart. Zeillerum, dum Cent. I. Epiſt. 79. ait: Unt findet man bißweilen ſteinerne Schlangen in den Steinbrüchen / als in dem Hertzogthum Somerſet in Engelland / wie gedachter Cambdenus bezeuget in Britann. Comitat Hereford. deſcript. & in Annal. Angliæ in Anno 1571.

Cancri in cavernis Terræ petrefacti,

(44.) Cancrorum in Saxa converſorum exempla jam ſuperius pariter adducta ſunt, De quibus verò quomodo vi

v

vi adhuc in Montana, vel in Loca ejusmodi alia, ad concedendum ipſis habitaculum ineptiſſima devenerint, ut ſucceſſu temporis tandem ibidem petrefacti ſint, eſt, quod adhuc indagandum reſtat; ſic enim promiſſis ſtabitur, & dignus dein toti Epiſtolæ finis imponetur. quomodo eò devenerint?

(45.) Ubi negotium omne daretur expeditum, ſi quod veriſimile admodum eſt, cauſam ejus rei ad eluviones Aquarum tàm univerſales, quàm particulares, montium, ſpecuum, urbium, &c. ruinas, regionumque ob ſucceſſivos fluminum vel inſularum, ob varios maris acceſſus & receſſus, mutationes, exortus, incrementa, decrementa, creditasque earundem translocationes, & quæ ſunt alia, transſcribendum ſit.

(46.) Etenim Animalcula in abyſſo Terræ inventa, Marina & Lacuſtria præcipuè, ibidem per ordinariam generationis viam nata, poſteaq; enutrita aliquandiu fuiſſe, nemo mihi facilè perſuaſerit, utut curioſa multa de rebus ſub Terrâ viventibus & dici ab aliis, & aſſumi hîc, exemplisque ſimilibus illuſtrari poſſint, tùm proprio ſtudio collectis, tùm non minus iis, quæ in deſideratiſſimo, copioſisſimoque ſine dubio Athanaſii Kircheri opere De Animalibus ſubterraneis

 de

de Mundo ſubterraneo quotidie exſpectantur. Nam multa ſic in medio relinquuntur dubia, quæ excutere hic prolixum nimis, quodammodo etiam extra Oleas eſt.

(47.) Credamus interim, non Cancros ſolùm, ſive marinos, ſive fluviatiles, ſed angues etiam, Lacertos, Echinos, Stellas piſces, pectines, cochleas, oſtreas, conchas, chamas, mitulos, tellinas, turbines, piſciumque vertebras aut ſpinas; nec non roſtra Avium, aut aliorum Animalium partes, dentes videl: ungulas, vertebras, crania, & alia, tâm à Naturâ, quam Arte petita, in intimis ſæpe Montium viſceribus, aliisque profundis Terrarum latebris, quò nulla unquam gens, nullum unquam animal aliud facilè, penetrare poſſe videtur, immò in mediis interdum Marmorum, in nullas rimas hiantium, corporibus, ſive Petrefacta jam, ſive priſtinam naturam utcunque ſervantia, eatenus reperta eſſe, quatenus talia, ut verbo dixerim, varagine Terræ fuerint obruta, ſive occaſione Diluvii, ſive caſu alio ibidemque per plurimos annos ſubſiſterint, donec deſtructa ſenſim obnoxia etiam reddita Rigori Lapidifico, qui facilè tandem ſupervenire ipſis potuit ob tran-

Subterranea qua ratione Lapideſcāt?

ſ

ſudantes paſſim Salinos per Terram Succos, haud aliter, atque in muris antiquioribus Aquam nitroſam transſudare, ipſamque in Stirias albas & conos coagulari conſpicimus.

(48.) Cujusmodi ruinæ terrarum & voragines imprimis durante Diluvio contigerunt; à quo tempore dein, per plurimorum annorum decurſum, Teſtaceorum iſtiusmodi & Teſtaceorum varia genera, inter aſperas montium littorumve crepidines detenta ſunt, limoque obruta hæſerunt, ſuffragante præter Fab. Columnam cap. 21. obſerv. Aquatil. & Terreſtr. imprimis Ludovic. Moſcardo, Nobili Veronenſi, lib. 2. Muſéi, Italicè conſcripti, cap. CXI. utpote ubi ex profeſſo, prolixè, & eruditè de hoc negotio diſputat, atque ut eandem de Diluvio ſententiam non prorſus rejicit; item aliam, eidem valdè conſimilem, utraque manu urget, ex alterius Autoris opinione aſſerens,

Eadem à Terris, occaſione Diluvii, abſorpta ſūt.

Conjectura Ludovici Mōſcardi.

I. *Montes antiquitùs à Mari factos eſſe*, factâ ſucceſſivè ab undis, Arenæ aggregatione.

I. Montes unde?

(49.) Adeoque II. *ubi nunc Montes vel alia loca ſicca ſunt, olim fuiſſe Mare*; id quod exemplo tum Ægypti comprobat, quæ regio quondam Mari cooperta latuerit; tùm

II. Ubi nunc ſiccum ibi olim Mare.

tùm Ravennæ, antiquiſſimæ in Italiâ Urbis, à cujus ſitu undæ propè centum paſſus receſſerint; tùm inprimis inde, quod nihil frequentius hodie obveniat, quam, quod non raro, ubi paulò altiùs in Terram foditur, in ejusdem ſinu reperiantur non Animalia ſolùm, Conchilia, &c. ſed & artificiales res, uſibus humanis inſervientes, e.g. *Navis*, quam in montanis quibusdam, longe à Mari remotis, centum ulnis ſub Terrâ inventam, ex Bapt. Fulgoſo refert; *Anchoræ* item, & *Mali* rupti, jamque ætate conſumti: cum quo confer, quæ de Urbe Caſtrenſi, nunc ab Undis, quam olim, remotiori habet Borellus Cent. 2. obſ. 62.

Navis, ſub terris inventa: item Anchoræ, Mali.

III.

(50.) *Vel* III. *ob ipſas* interdum *Montium*, quoad partem aliquam, *Ruinas*, *vel quisquiliarum & ruderum in unum aliquem locum* iteratam, & factam vel ſpontè, vel ab hominibus, *Congeſtionem*, multa quæ olim in aprico fuerint, poſt diuturnum annorum decurſum profundè ſatis deliteſcere, prout partim id compareat in quotacunque Urbe, ut, ubi olim Habitacula aut Templa fuerint, eadem hodie velut ſepulta ſint, & ſuperficiei Terræ æqualia; partim Architecti teſtentur, ubi ſcil. ad baſes ædium locandas ſolum fo-

Congeſtione Terra altior redditur.

fodiatur, reperiri primùm Terram minùs puram, quin Lignis, ferramentis, quandoque & rebus aliis precioſioribus commiſtam; atque poſt hanc demum, abundè erutam, ſolum purius ac firmum apparere.

(51.) IV. *Aquas etiam è Montibus manentes* ad hoc aliquid conferre; quandoquidem deſcendendo, & fluviis ſe uniendo notabilem Terræ quantitatem abraſam ſecum afferant, ſicque alveum amnium ſenſim exaltant. Unde, quicquid hâc arenæ aggeſtione obruitur, ſive animale quid, ſive aliud ſit, quiete quadam figitur, nec priùs Loco dimovetur, quàm quidam Terræ motus, vel ingens aquarum eluvio, aut Venarum ruptus, vel hominum, Terram fodientium, induſtria accedat.

IV. Rivi decidui corpora varia terris obruũt.

(52.(Ut hoc pacto veritati admodum congruum ſit, Cancros, ac alia animalia ſub terrâ degere, non viva ampliùs, aut pabulum ſuum, neſcio unde, petentia; ſed jampridem defuncta, atque, pro ratione Locorum, in lapidem converſa.

(53.) Ac talismodi Rerum, mirè ſub Terrâ repertarum, famâ olim *Hamoniæ La-*

Loca, effoſſione Subterraneorum celebriorum in Græciâ. *pidicinæ* imprimis fuerunt celebratæ. Hodie verò etiamnum in Italiâ *Tractus Volaterranus, Peruſianq, & Senenſis* hâc laude eminent, juxta Autorem illum Italum, (Monachum, niſi fallor) qui ficto nomine, Collegii ſui ratione, ſe Academium Ardentem Æthereum venditat, Teſoro delle gioie (ſeu, in Theſauro Gemmarum) cap. 36. pag. m. 144. copioſiſſimèque eodem inſtituto Fabius Columna, ut jam circa principium hujus Epiſtolæ relatum eſt, ea proſequitur, quæ *circa Neapolin* in reparatione Arcis Campoclarenſis inventa ſint; quamplurimas puta, animalium reliquias, in Lapidem converſas. Item *Veronenſes quidam colles* à diligentiſſimo per Italiam peregrinatore, Pflaumero, part. 1. Mercur. Italic. p. 21. commendantur: ac imprimis *Vicentini*, teſte ut aliorum quamplurium, ſic nominatim Th. Bartholini experientiâ, qui lib. d. Unicorn. cap. 37. pag. 280. ita ait: *Conchyliorum cruſtatorumque infinita genera ex montibus Vicentinis effodiuntur, in Lapidis duritiem firmata, quorum egregiam ſupellectilem apud Job. Dominicum Salam videre licuit.*

In Italia.

(54.) Præter Italiam dein *Sicilia*; unde noſtro etiamnum ſeculo eruta quamplurima colliguntur præſertim in Lapidem con-

In Sicilia.

converſa;cujusque ſitum,hiſtorias,ac alia, ſummâ diligentiâ deſcripſit Facellus,natione Siculus. Facellus notatur.

(55.) *In Galliâ* porrò, non procul ab *Urbe Caſtrenſi*, in rupe quadam Limaces lapideos plures, ac multarum ſpecierum, alibique in eodem Regno ſimilia, in Lapidem converſa, obſervataque à ſe teſtatur Petrus Borellus, Cent. 3. obſ. 83. in Galliâ:

(56.) Neque *Germania* tandem noſtra miraculo hoc deſtituitur. In *Saxonicâ* præcipuè circa Hildeshemii urbem, ac vicinos tractus. Nam Conchas aliquot, quarũ quamplurimæ ibi noviſſimè effoſſæ ſunt, & plures quotidie inveniuntur, nec non Teſtacea alia, in Lapidem converſa, tùm & Eboris foſſilis fragmenta, gigantum dentes, & alia, inde tranſmiſſa, teneo ex liberalitate honoratiſſimi Amici, Dn. D. Frid. Lachmund, Phyſici Oſtervicenſis, corporumque Naturalium rariorum æſtimatoris digniſſimi, qui de Cranio Gigantéo petrefacto, inſignis magnitudinis, de Urnis foſſilibus præterea, ac rebus aliis ibidem repertis, jucunda non pauca in literis ad me, teſtatur. & in Germaniâ. præcipuè circa Hildeshemium.

(57.) Immò alibi *Caput quoddam*, niſi petrefactum jam, mirum tamen, quod in medio Saxo repertum ſcribit Al. ab Ale- Corpora in mediis Saxis inventa,

e.g. Caput. viva Animalia. xandro, lib. 5. cap. 9. pag. 265. b. Cui adjungimus magis adhuc raram Helmontii *de vivis Animalibus* obſervationem, dicentis, ſub tit. d. Arbore Vitæ, pag. 630. 631. *Aliquando intuitus Lapides, quod intra ſe quandoque viva animalia continerunt, quæ per luſtra vivant, cuſtodianturque absque alimentis ab interitu. Paracelſus totum Lapidum acervum, Mundumque univerſum quandoque unicum fuiſſe autumat Lapidem, aut univocum ſaltem liquorem petroſum, qui in metalla, pyritem, ſaxa lapides & ſales ſenſim diſtinctus, vitalitatis initia per multa reptilia dederit. &c.*

(58.) Plane viva Animalia, intra gravidos, ut ſic dixerim, Lapidum ventres reperta aſſerit Helmontius. Hujus rei &

Bufo: alia Exempla proſtant. *Bufonem* quippe aliquando apud Auguſtodunum, in medio ſaxi, dum id ſecaretur, inventum ex Bolducio, Autore quodam, narrat celeberr. D. Joh. Dan. Horſtius, Obſerv. Anat. 2. pag. m. 10. Idemque Horſtius, nec non Majolus in Diebus Canicular. repertum in Latio recenſet, tempo-

Serpẽs: re Martini V. Pont. fuiſſe *Serpentem*, in mediis pariter, dum ſcinderentur, ſaxis: quamvis de hoc haut ſatis liquet, an vivus adhuc fuerit. Imprimis autem

me-

memorabile eſt, quod porrò de *Canibus* *duobus* intra Lapidum, undique à Naturâ occluſorum, cavernas repertis tradidit P. Laur. Stengelius, citante Caſp. Schotto lib. 8. Phyſic. Curioſ. cap. 19. §. 5. pag. 977: *Videbantur* (verba Stengelii ſunt) *Canes hi ex Leporariorum genere, ſed truces vultu, quaſi ex Cerberi proſapiâ; odore graves, quaſi ex Averno; pilorum expertes. Et unus quidem citò defecit; alterum, ſtupendæ edacitatis, Henricus, Wintonicenſis Epiſcopus, multis diebus in deliciis habuit.* Silentio tamen hic non præteriturus ſum Clariſſ. Schotti prudentem Epicriſin, quam continuò ſubnectit: *Canes illos*, inquiens, *intra petram creviſſe, & ſine cibo, ſine ſpiraculo inibi vixiſſe, nemo mihi perſvaſerit. Malus ergò genius, cui facile id eſt, viam in petrâ aperuerit, & canes tali carcere incluſerit, aliunde allatos tunc primùm, cum reperti fuere.* Canes duo horrẽdi.

(59.) Interim, ne ab animalibus illis paulò longius digrediar, quæ in Terræ profundis reperta, & culpâ ſive Diluvii, ſive aliâ causâ, ac caſu aliquo eò delata diximus, nullatenus me movent, quæ Barth. Ambroſinus lib. 4. Muſ. Metall. Aldrovand. cap. 62, pag. m. 819. Objectio Am-

ob-

brosini contra causam subterraneorum à Diluvio petitā. Respōsio.

óbgerit, ideò nempe à Diluvio cauſam non petendam eſſe, I. *quia Terra* olim ac Montes non à Mari, ſed immodicis Cœli imbribus, fuerit obruta: ac *II. quoniam* non in omnibus, ſed quibusdam tantùm montibus Teſtacea iſtiusmodi Lapidea obſerventur.

(60.) Verùm facilis eſt ad hæc Reſponſio. Nam I. Sive à Mari, ſive ab imbribus Montes olim fuerint ſubverſi, ſufficit, ſi ex ſubverſione animalcula varia, præſertim Teſtacea, corripi, ac intra arenas corruentium undique Terrarum abſorberi potuerint. Immò vis Aquæ marinæ eò non increviſſet, niſi apertæ, ut in Sacris dicitur, fuiſſent. Feneſtræ Cæli. Unde Cauſa remotior, propinquiorem non excludit. Auctis quippe Imbribus auctum etiam eſt Mare; aucto hoc, ſubverſæ ſunt montium crepidines, & corpora varia abſorpta.

(61.) II. Quemadmodum caſu fit, ut partim in unam aliquam littoris marini partem integra conchiliorū agmina congregentur, in aliam viciſſim nihil; partim & Montium aut Littorum ruinæ fiant non ubivis, ſed alicubi: ita; quis ſibi ex ruinâ talismodi, neceſſariò de oppreſſorum ſub Terrâ animalculorum præſentiâ perſua-

dere

dere velit? Corruit Terra à Cauſis ſuis concitata, ſive inveniat quid, ſive non: perinde eſt.

(62.) Adeoque ſalvum interim manere puto, quod dictum eſt, multum (niſi omne) deberi Aquarum eluvionibus, ruinis Terrarum, & accidentibus ſimilibus, ut animalia varia (Marina præcipuè) aut eorum partes, longiſſimè à Mari interdum, procul à Fluminibus, profundiſſimè in Terrâ, inſperato caſu inveniantur. Illuſtreque pro ſententiâ hâc habemus Lutheri ſuffragium, dum ait Comment. in Geneſ. fol. 22. citante D. Mich. Waltero, in der 2. Bibel Andacht/ cap 12. §. 390. pag. 728. verbis Germanicè, prout ab ipſo allata ſunt, ſic ſonantibus: Und ich zweiffle nit/ daß ſeyen reliquiæ und überbliebene Anzeigungen der Sündfluth / daß/ wo ietzt Metallen-Gruben/ oder Berg-Wercke ſind / daſelbſt nicht ſelten höltzer gefunden werden / die zu Steinen verhartet; und in denſelbigen Steinen werden geſehen mancherley Figuren der Fiſche und anderer Thiere. So gläube ich / daß das Mittel-Meer vor der Sündfluth nicht innerhalb der Erden geweſen ſey: ſondern durch die Sündfluth ſey ihm der jenige Weg gemachet worden / darinnen es nun gehet und beſtehet. Alſo iſt auch der

Suffragium Lutheri.

Raum

Raum des rothen Meeres ohne zweifel ein fruchtbares Land geweſen / und wie es der Warheit ähnlich/ ein Stück des Gartens in Eden.&c. Hæc Lutherus. A quo haut parum abludit locus Ovidianus, ex lib. 15. Metam. v. 262. qvamvis ibi de eâ Maris Mediterranei parte ſermo ſit, non quâ fines Ægypti, ſed littus Siciliæ alluit:

& jam olim Ovidii

Vidi ego, quòd fuerat quondam ſolidiſſima Tellus,
Eſſe fretum; vidi factas ex Æquore Terras:
Et procul à pelago Conchæ jacuére marinæ;
Et vetus inventa eſt in Montibus Anchora ſummis: h.e. ubi nunc eſt

Conchæ in Montibus.

Fretum Siculum, ibi olim erat Terra ſolidiſſima. *Conchas* in Montibus inventas etiam Alexander ab Alexandro lib. 5. cap. 9. pag. 265. annotat.

Cancer vivus in fiſſurâ Mõtis repertus.

(63.) Sequentem verò ex Nobilisſimo Oleario locum, de *Cancro vivo*, intra Montis fiſſuram reperto, unde ſcil. is eò devenerit, an manu humanâ eò delatus, vel Aquarum per occultas Terras rapidè euntium vi aliunde advectus fuerit, penetrantiſſimo Ingenio tuo, *Curioſisſime Dn. Sachſi*, judicandum, linquo & eſt hic, ex Itinerar. Perſiæ lib. 4. c. 21. verbis genuinis: Oben am Berge ſprang aus einer Felß-Klufft eine klare liebliche Quelle / bey welcher

wir

wir einen TaſchenKrebs in einer Stein-ritze/ durch welche das Waſſer lieff/ funden / welcher von etlichen der unſrigen/ die dergleichen nicht geſehen / für ein Wunder und vergifftet Thier angeſehen wurde. Es war doch zu verwundern/ wo der Krebs an den Ort / weil es über zwo Meilen von der See/ und auff einen ſo hohen Berg gekommen / da er doch gleichwol für einen Meer-Krebs gehalten wird. Hæc Olearius: & hic finis Scripti. Cujus tenuitatem placidâ acceptione ſupplere, imprimis quod uno quaſi die, atque ſub ingruentiam Canicularis æſtûs conceptum eſt, cæteroquin Bene Valere, inque continuum rei literariæ commodum, porro ac diu, per Gratiam Dei, ſupereſſe velis. Scrib. Wittebergæ, d. XII. Jul. Epiſtolæ concluſio.

A. C. MDC LXIII.

RESPONSORIA DISSERTATIO

Hiſtorico-Medica

PHILIPPI JACOBI SACHS

à Lewenheimb, Phil. & Med. D. & Collegii Naturæ Curioſorum Collegæ

De

MIRANDA LAPIDUM NATURA

Ad

NOBILISS. EXCELLENTISS. EXPERIENTISSIMIQVE VIRI

Dn. JOH. DAN. MAJORIS

Phil. & Med. D. nunc in Alma Wittebergenſi Medici celeberrimi

Diſſertationem Epiſtolicam

De

CANCRIS ET SERPENTIBUS PETREFACTIS.

S.

S.& Officia.
Nobil. & Exc. Dn. D.
autor & Amice plurimum adamande.

NI tam rarum tuum in me & verè ſingularem Affectum gratâ agnoſcerem mente, Gorgoneo fato dignus eſſem. *Saxeum* quidem mihi omen, non *Saxeum* tamen pectus. *Ser*ntum Cancrorumque in lapideam ſolidita*m induratorum* tractatione emolliſti aniium, ut pro tenerrimo hoc tuo affectu retioſum aliquot Cymelium non poſſe eferri doleat. Nil præter *Lapides* & *Saxa* ro redhoſtimento à me exſpecta. Expeiſti nuper præſens, flagitaſti poſt per literas, ut ſi quid *curioſi rerum Petrificata*um innotuiſſet, id bonâ fide communicaem. *Lapis Lapidis* attritu ignem elicit; exciiſti & Tu Diſſertatione tuâ *lapideâ* ingeniſâ Amoris Igniculos, ut omnis mihi moendus *Lapis*, quo tuæ petitioni ſatisfiat. areo ergo lubens ne in Amicitiæ Leges ijurius ſim, & *TIBI*, qui adeò *Lapillis* deectaris, non ut pueri qui ſaltem ſciunt *La-llis* Lu-

Reſpō-ſoriarū neceſſi-tas.

Ludere par impar — — —

Sed *Lapidum viſcera* Ingenii acie meliu
diſſecas Acilii Navii Auguris cultro, quo
Cotes inſpectante Tarquinio ſuperbo di
videbat, apud Livium l. 36.) *Lapidum mo-*
lem hinc inde congeſtam offero, non u
inde nova Gigantomachia Superis move
atur, ſed ut miranda DEI Trinuni Sapi
entia in *Lapides* quoque ditiſſimè profuſ
eluceſcat & deprædicetur.

Notatur Lithologia curioſa D. majoris à curioſis deſiderata

Quanquam vereor ne Purpuræ Tuæ
Laciniam indecoram aſſuam, cùm optim
ſciam, *curioſiſſime mi MAJOR* Te tot tantos
que Labores hactenus *Lithologiæ Tuæ Curi-*
oſæ impendiſſe, ut *Majores* ab alio non ex
ſpectandi. Qui etenim binam tuam Pro
mulſidem *Lithologiæ* præmiſſam, *Hiſtori-*
am nempe *Calculorum Sperlingianorum*, &
hanc *de Cancris Petrefactis Diſſertationem* ſe
poſito omni ſiniſtro affectu examinabit
is dentes acuet & *Majorem* Sitim famemq
afferat ut ipſos *Lithologiæ* Miſſus propedi
em à Te exhibendos abſorbeat, & ut nun
magnos ſic *TIBI MAJORI* confecto ope
re *majores* offerat adhuc Laudes. Ne
abhorrent Naturæ Spectatores Tuas *Lapi-*
dum dapes (non inutiliter enim *Lapides* de
coquis aut elixas) præferunt eas Cerea
libus & Capitolinis cœnis, cùm perappo

ſit

tè à *Tullio* conſideratio Rerum Naturali-
m Animorum quoddam babulum vo-
tur.

Antequam verò debitum Tuæ Guſtatio-
i Symbolum ſolvam & Exempla *rerum in*
apides converſarum enumerem, quædam
uorum anſam eruditiſſima Tua Diſſerta-
o præbuit, præmittenda duxi.

Exempla *CANCRORUM in Lapides con-* Cancri
erſorum §. 5. ex *Ferrantis Imperati*, *Calce-* in Lapi-
arii,& *Roſini* Cymmeliotheca & ex *FABII* des cô-
lumnæ annotatione enumerata, pergrata verſi.
ere, *Gammarologiæ meæ* debito inſeren- 1. 2. 3.
ir loco, quibus jam addidi Exempla ex 4.
LDROVANDO de Teſtac. f. 81. qui *Can-*
os vidit totos ſaxeos, in quibus & cru- 5.
a & quicquid intus erat in *Lapidem* dege-
erarat: ex *GESNERO* Germanorũ Plinio
: Aquatil. S. 14. f. 180. cujus Muſeum *Can-* 6.
o ſaxeo exornatum: ex J. Cæſ. *SCALI-*
ERO S. 196. §. 9. qui in ſaxis Lanarum 7.
ro Veſatenſi, ad pagum qui Cahors dici-
r, *Cancros* conſpexit *lapideos* ex Laurent.
HRADERO monument. Ital. L. 1. f. 34. 8.
ii teſtem ſe ſiſtit oculatum viſi Patavii
Nobilis Marci Mantuæ Domo *in Lapi-*
m duriſſimum concreti Cancri; qualem-
ioque *mihimet* in *Porticu Horto Medico*
SANO adjacente, ubi rariſſima Naturæ

aſſervantur Miracula, Anno MDCL. v
dere contigit.

Miræ Naturæ opes

NATURAM quotidiè novis portent
humanas commovere mentes, & in adm
rationem ſui, diligentemque mirandoru
inquiſitionem rapere, rectè §. 8. nota
Unicum pro multis ſufficiat Teſtimoniu
Hiſtoria à Magni Patris Magno Filio, &
diſſimo Naturæ Interprete D. Thom. *BA*
THOLINO Profeſſ. Regio Hafniæ Hon
rario, & Fac. Med. Decano perpetu
Cent. VI. Obſ. 100. obſervata, quæ ad
mira ut rectè laudatiſſimus Author exo
diatur narrationem: terrebit Lector
Hiſtoriæ Titulus. In oppido ſcilicet Ti
niæ Affwenzlœff Embryonem alio pr
gnantem editum fuiſſe Embryone, h
eſt in tumido fœtus fæmellæ ventre in l
co conſueto alium fœtum ſexus fœmi
ni omnibus modis perfectum, circit
ſpithamam longum unguibus & pilis a
modum fœtus perfecti donatum inve
tum fuiſſe; quale ſimile exemplum in h
mano partu à nullo Authore annotat
credo reperiri. *Connati* quidem *fratres*,
melli ſeu *homines duplices* monſtroſum
mellum ſecum portantes, qualis ille La
rus Coloredo Genuenſis cum fratre J
Baptiſta ante pluſculos Annos Uratisla

Embryo alio Embryone prægnans in Daniâ.

Homines duplices

n ſuburbio S. Mauritii à me viſus, quem
deſcripſit & depingi curavit Th. *BARTHO-LINUS* Cent. 1. obſ. 66. itemque de eo
Paul. *ZACHIAS* Medicus Romanus Quæſt.
Medico-legalib. Lib. VII. t. 1. quæſt. 9. §.
2. *HARSDORFERUS* Theatr. Comic.
Hiſt. 68. Qualis quoque vir ſtatæ ætatis
in Germaniâ præterito ſeculo, è cujus medio ventre Caput extabat, nec ſecus quàm
verum viri caput nutriebatur, de quo
Ambr. *PARÆUS* Chirurg. XXIV. 2. qualis quoque Anconæ natus, de quo AMATUS Luſit. Cent. III. cur. 57. & alius maſculus A. 1556. Francof. viſus, cui per epigaſtrium infra ξιφοειδέα orificii ventriculi
cartilaginem prominuit moles infanti non
diſſimilis, pluribus deſcriptus à *LANGIOL.* II. Ep. 8. quibus addi poterit *Plater.*
L. III. Obſ. *BENIVENIUS* de Abdit. Cauſ.
c. ult. & *VALLERIOLA* L. 1. Loc. Com.
c. 18. At *Embryonem* in *utero alterius genitum*, de hoc omnes cum Ranis Seriphiis ſilent. (In Animalib9 prægnantes fœtus) Cum verò apud Euſeb. *NIERENBERGIUM* Profeſſ. Phyſ. Madriti in Hiſpaniâ L. VI. Hiſt. Natur. Peregr. c. 2. inveniſſem Equam in Hiſpaniâ peperiſſe
Mulam alia mula gravidam, itemque Naturam in vegetabilibus ludere cum *limonio prægnante* (in Limonio) quod in ſe continet pomum
exiguum avellanæ magnitudinis; cortice

flavo exteriore, medullâ albicante, & ſucco ſuis diſtincto loculis, de quo Olaus *WORMIUS* profunda rerum naturalium ſcientia verè Magnus, in Muſeo L. II. c. 28. f. 206. & de tali *pomo Citrio prægnante* ante ipſum obſervarat *DOLDIUS* in Ciſta. Med. Hornung. Ep. 245. data occaſione cum Exc. Dn. D. Th. *BARTHOLINO* Sermones Epiſtolicos miſcui, qui in reſponſoriis X. April. Hafniâ MDCLXIII. hæc ſubjungit: *Equam gravidam Mula gravida* ante ex Nierenbergio obſervaveram, ſed neſcivi an propria vel aliena fide id narretur, cum pauca alioquin ſuæ naturali Hiſtoriæ ex propria Experientia interſerat. Limonium prægnans ipſe vidi. *Ovum* gallinaceum alio *ovo gravidum* monſtravit mihi in Auguſto ſuo Muſéo Sereniſſimus Rex noſter. Quod de Equa Nierenb. narrat, de Muribus produnt uno ore veteres Ariſt. Plin. Ælian. quos probabili aliquâ ratione defendit vel excuſat Magnus *LICETUS*. Quicquid ſit, multa ſunt quæ vel ignoramus, vel quanquam cognita ſine ratione ſcimus. *Hactenus Vir ille laudatiſſimus.* Interim dùm in contemplando hoc Naturæ portento hæremus en præter ſpem *HUNGARIA*, quæ ut Africa ſemper Monſtrorum ferax, hoc ipſo

Anno

Anno ſimilia produxit oſtentum. *Sic* enim D. David *SPILENBERGERUS Phyſic. Leutſchov.* in ſuperiore Hungaria meritiſſimus, Amicus candidiſſimus in Liter. XXV. Maj. MDCLXIII Leutſchoviâ ad me datis: cùm nuper à cura Palatini noſtri Weſelini redux, ad Comitem quendam Hungariæ vocarer, Nobilis è vicinia Comiti per literas ſignificat paucis ante diebus *Vaccam* in ipſius ſtabulo *vitulam* edidiſſe abdomine maximè diſtentô, quô diſſecto *in vitulâ hâc prægnante aliam vitulã* inventam fuiſſe omnibus membris abſolutã quamvis priore ventricoſa multo minorem, quod ni omen ſit irruentiũ Turcarum & Tartarorum, Deum deprecamur. *Hæc ille.* Ingenioſo hîc œdipo opus eſſet qui genuinas naturalesque talium cauſas rimaretur. *Vermes* & *Lumbricos prægnantes aliis vermibus* editos fuiſſe, quorum Exempla apud *MANARDUM* L. IV. Ep. I. *AMATUM* c. V. cur. 46. Dominic. *PANAROLUM* Pentecoſt. V. ob. 15. non adeò mirum cum inſectis facilius abludat Natura, quam ut in perfectiſſimo Animali, quale homo eſt, tam inordinatâ viâ aberret. Sed hæc in tranſitu, *TIBI*, *curioſiſſime MAJOR*, qui quotidie *majore* Arcanorum Naturæ ſcrutandorum deſiderio flagras, ſignificaſſe ſufficiat.

Novũ Exemplũ in Hungaria.

Lumbrici prægnantes.

 CER-

Cur cervi ſerpentes attrahant? 1. Ratio

CERVOS cavernas inveſtigare, in quib9 *Serpentes* latitant, nariumque Spiritu renitentes extrahere, veriſſimum eſſe rectè §. 9. Authorum teſtimoniis cum ipſa Experientia probaſti. Hoc addo quod ex *ISIDORO* narrat Petr. de *CRESCENTIIS* Agric. L. XIII. c. 28. *Cervos ſerpentes* pedibus conculcare & poſt contritos devorare, hinc fieri, ut ex cervi corpore tot remedia prodeant, quæ venenis reluctentur. Ut enim per Idioſyncraſian nihil nocent Gallinis araneæ, Ciconiis Serpentes & Bufones (unde & ciconiarũ caro, teſte *GESNERO*, ſummè alexipharmaca, & Sal eorundem, quod copiosè fundunt volatile, decantato viperarum ſali non cedit) ſic nec cervo Serpentes, quin ut *Iſidor.* l. a. teſtatur, comeſtos Serpentes Cervis juventutem reſtituere, totamque innovare corporis fabricam, de quo dabitur ulterius differendi in *Gammarologia* locus. Famoſam quamvis inventu raram *Lachrymam oculis cervi* adnatam, (quæ referente *SCALIG.* Exerc. CXII. *BARICELSO* Theſ. Secret. C. CCLVII. *PRIMEROS.* de Error. Med. L. IV. c. 36. Cervis ante centeſimum annum nulla) ex comeſtione Serpentum cervis oriri, ſunt qui concludant, uti videre eſt apud Baldum *AN-GE-*

Lachryma Cervi

GELUTIUM de Nat. Viper. C. XXXI. *MIZALDUM* memorab. C. 1. §. 70. *LANGIUM* L. II. Ep. 24. *ENCELIUM* de Lapidib. & gemm. L. III. c. 49. Vidiſti nuper cum Uratislaviæ Muſeum meum inviſeres talem *Lachrymam Cervinam* mihi è libero Baronatu Pleſnenſi in Sileſia dono miſſam, quæ colore, conſiſtentia, adeò convenit cum illâ, quæ Exc. Joh. *SCHROBERO* Phyſ. Francof. ad Mœnum digniſſimo ab Illuſtr. Saxoniæ Principe *SOPHIA ELEONORA* Conjuge Illuſtr. Principis *GEORGII* Haſſiæ Landagravii transmiſſa, ab ipſo in Pharmac. Lib. V. Tit. de Cerv. deſcripta ut ovum non tam ovo nec Lac Lacti ſimilius. De quâ *Cervi lachryma* multa præclara congeſſit celeberrimus Caſp. *BAUHINUS* de Lap. Bezoar à C. VII. usque XI. qui *IDEM* C. VII. p. 37. ex Theomneſtio gravi veterinariorum Medicinæ Authore ſcribit, *Cervos* ideò *Serpentum* delectari *eſu*, illosque ex cavernis narium ſpiritu elicere, ut vermes Inteſtinorum involucris implicitos Serpentum carne enecent. Nullum itaque mirum, ut *MARTIAL.* XII, 29. phraſi utar, *Hanovienſem Cervũ* naturali inſtinctu *gelidum halitu ſorpſiſſe anguem.*

SERPENTEM integrè deglutitum fuiſſe

§. 15.

Proba-bile Serpentem vivum deglutitum.

§. 15. ob lubricitatem probabiliter aſſeris. Facilè hoc largior, cum & dormientium hominum ora irrepſiſſe, præter *BORELLI* à *Te* allegati Exemplum, Hiſtoriæ produci poſſint, qualem venerandus noſter *HIPPOCRATES* L. V. Epid. circ. f. de Adoleſcēte vino meraciore ingurgitato, ſupinè in habitaculo dormiente notavit, in cujus os Serpens Arges vocatus ingreſſus eſt. Ruſticum per fœniſecia aperto ore in agris dormientem anguem per hiantes fauces intra corpus admiſiſſe *MIZALDUS* Memor. VIII. *§. 76.* memorat & de alio puero Hieron. *TRAGUS* L. II. Hiſt. Stirp. c. 114. in cujus ſomno oppreſſi Os Serpens intravit, ut ſcitè hinc de tempore, quo Serpentes in pratis oberrant, moneat *VIRGIL*. Georg. III. v. 435.

Cum& ab Hominib9 Serpētes deglutiti.

Ne mihi tunc molles ſub dio carpere
ſomnos
Neu dorſo nemoris libeat jacuiſſe per
herbas,
Cum poſitis novus exuviis nitidusque
Juventâ
Volvitar, aut catulos tectis, aut ova re-
linquens.

Potuiſſet tamen & dētib9 commi nutus

Dubitandi tamen anſam præbuit quod Zoologi de Serpentis vivacitate annotarunt, Serpentem in fruſta conſciſum, modo partes ſectæ ſe mutuò rurſus tangant,

na-

naturalis Balſami virtute de novo coaleſcere, qua de cauſa & in ſoluta unitate, & in illa rara morbi ſpecie,quâ Caro ab oſſibus abſcedit, Vipera mira præſtat, uti Angel. *BALDUS* de Vip. C. XXII. docet. Quid ſi ergò & Hanovienſis Cervi Serpens pedibus aliquatenus contritus dentibus ex parte diviſus in Cervi Balſamico ventriculo proprii quoque Balſami vi, antequam in Lapidem induratus fuerit, rurſus coaluiſſet? rurſus coaleſcere.

Cancrum marinum vivum §.63, ab *Oleario* diligentiſſimo Orientis perſcrutatore *in monte* aliquot milliaribus mari remoto *inventum* fuiſſe *cum eodem* non ſine cauſa miraris, & cum Maris ſaltem incola, quomodo in hæc terreſtria devenerit loca à me ſcire expetis: itaque ut nunc ſuſpendo judicium de *Cancris* & *Piſcibus foſſilibus* Gammarologicæ tractationi illud reſervãdo, ſic *aut* ſingularẽ cancri marini ſpeciem fuiſſe autumo, qualis *apud Braſilianos aquara Uca* Cancri marini ſpecies, quæ refluẽte Mari in littore diſcurrit teſte *MARGGRAVIO* L. IV. Hiſt. Braſil. c. 19. f. 185. aut *Maracoani* in locis ambulans, quæ refluxu maris ſicca evaſerunt, adeoque & maris & terræ habitator: *aut* denique hariolo quod ab incolis Perſis mari extractus, & terra per Cancer marinꝰ quomodo in montẽ devenerit?

mon-

montes cum aliis deportatus fugâ ſibi conſuluerit mare reviſurus, adeoque in montibus adhuc errantem invenerunt Olearii ſocii; pari ratione ut A. 1653. 4. Aug. Dani capto Helſingoræ Cancro Moluccano, qui alias circa Moluccas ſaltem viſitur Inſulas, conſternati fuere, ſed cum paulò poſt appulerint Naves India Orientali reduces, ſcrupulum exemptum ſenſere, non incongruè enim opinatur *WORMIUS* Muſ. L. III. c. 5. quisquiliis navibus adhærentibus implicitum hunc Cancrum ex Moluccis in Daniam ſimul allatum fuiſſe.

Lapidũ miræ figuræ. Nunc pergo ad promiſſum *Rerum Petrificatarum Catalogum.* Cum ſtuporis aſpectu prætergredior *varias Lapidum Figuras*, ubi alii *pedes humanos*, *Cor*, *Linguam humanam* &c. notante *WORMIO* Muſe. II. c. 13. referant, immò quidam illorum pudendum muliebre repræſentat, qui exinde *Hyſterolithos* vocatur, eadem planè forma quæ Moneta illa mirabilis Margarethæ Daniæ, Norwegiæ & Sueciæ Reginæ à me A. M DC XLIX. Argentorati in rarioribus monetis refertiſſimo Antiquario D. *Joh. Jacob. Luckii* viſa, quod Reges Norwegiæ & Sueciæ ferro ſuperaſſet in opprobrium ſexus maſculini hanc argenteam monetam ex parte rotundam hyſterolithon, &

pu-

pudendum muliebre exactè referentem fabricari curaſſe, referebatur. *De Lapidibus Bellaria referentibus*: vulgò *Confelti di Tivoli WORMIUS* L. II. c. 6. f. 52. & infra eorum mentio fiet. Tales Lapides, quorum aliqui exactiſſimè piper longum, alii enim maſchatan, alii mirobalanos, alii diverſas piſcium & animalium partes repræſentabant, in *Dn. de FORGES* Angli ditisſimo Rerum Naturalium Muſeo, quod ex Britanniæ Regis (durantibus inteſtinis cladibus) theſauris depromtum ferebatur, Lipſiæ MDCLI. videre licuit, qui ab ipſo ſingulari Catalogo Germanicè divulgato recenſiti inveniuntur.

Nec commemorare licet *varias figuras* non Apellis & Parrhaſii ſed ipſius Naturæ & Magnæ Matris penicillo impreſſas *Lapidibus*. Sæpè laudatus *WORMIUS* Muſ. L. II. c. 2. meminit *Saxi foſſilis* quod Barbi piſcis Lineamenta ſingula tam exactè aureo colore exprimat, ſingulas pinnas, caudam, barbam, melius ut ars nulla exprimeret. *Joh. WIGANDUS* in Hiſt. Succin. p. 27. teſtatur in *quibusdam Lapidibus* pulcherrimas piſcium Imagines cum ſquammis, pinnis ac toto corpore reperiri, adeo eleganter expreſſas ut ſæpe piſcium ſpecies poſſint diſcerni ſquammis Lapidibus à Natura mira in ſculpta

aliæ

aliæ nigris , aliæ puniceis, aliæ aureis. Nonne vel ſolum *Florentinum*, quod vocant, variegatum *Marmor* teſtis eſſe poterit, quod exhibet Turres diſtinctas cum ruinis arbores, Urbes, aliasque res quaſi ingenioſi & feliciſſimi Pictoris penicillo adumbratas. Et vidi ipſemet cum meis itinerum ſociis Florentiæ in ſumtuoſiſſimo & regias Gazas ſuperante ad Ædem D. Laurentii adjuncto Sacello, in ſummo Altari, quod Sanctum Sanctorum vocabant & opere lithoſtroto (quod opus Muſivum Muſivarium aut ut ex antiquis Epitaphiis *PIGHIUS* in Hercul. Prodic. p. 526. Muſëiarium, vulgò à lamoſaique, vocant) ex variegato Marmore elaborabatur, *in naturalis Marmoris fruſtro* nulla accedente humana arte à ſolâ Naturâ duos homines baculo botrum portantes exactiſſimè delineatos fuiſſe. Sic refert Joh. *JONSTON.* Thaumatograph. S. IV. c. 17. tempore Joh. Friderici Elect. Saxon. effoſſum fuiſſe *Lapidem*, qui Chriſtum crucifixum, Johannem & Mariam repræſentarit. Pariter inventos *Lapides* Pontificium caput triplici diademate ornatum, nec non Monachi effigiem repræſentantes Lineis & coloribus atteſtatur Andr. *LIBAVIUS* L. V. de Biluminib. ſchol. ad c. 35. p. 703. ubi p.

704.

04. in cauſas inquiris, & an à geniis ſub-
:rraneis pictorum vices obeuntibus pro
ılciendâ ſuperſtitione elaborentur tales
apidum miræ Figuræ? In genere notare Varietas Figurarũ in Lapidibus
on inconveniens, *Figuras Lapidum eſſe* vel
rtificiales (quæ aliò pertinent) vel *fortui-*
u, vel *Naturales*. *Naturales* rurſus vel *e-*
vatas ſupra Baſin ſuam, vel *naturaliter in-*
las quaſi, vel depictas : *Depictas* denique
el *coloribus luxuriare*, vel *ſolis linearum*
ictibus conſtare

Sed his omnibus miſſis ad ipſam *Petrifi-* Cauſa Petrificationis
tionem me accingo. *Salino* quodam *Spi-*
tui §. 16. ſeq. rectè generationem, & ut
ı loqui liceat *Petrificationem* cum Para-
:lſ. aſſcribis, cujus varia loca tuam Sen-
ntiam confirmantia ex Theophraſti Scri-
is collegit Matth. *UNZERUS* Medic. Hal-
nſ. nominatiſſimus de Nephrit. Lib. 1.
4. p. 18. ſeq. Et refert Andr. *BACCIUS*
: Therm. l. V. c. 4. f. 282. *in Salis fodinis*
allinã repertam fuiſſe ovis incubantẽ quę
Sale obducta ſervata & diu incorrupta
tenſa fuit: G. *WERNHERUS* de Admi-
nd. Hungar. Aquis in Transſylvaniæ
ıodam loco id factum fuiſſe p. m. 77. re-
t. Olaus *WORMIUS* cum Muſ. L. II. c.
f. 88. retuliſſet, non procul à Civitate
Lucar in Hiſpaniâ multa *petrificata* in-

veniri, ſubjungit: procul dubio in Littore ſunt fontes & ſcaturigines *ſucci Oli lapidifici*, quo irrigati Ligna & alia poroſa corpora, eum in ſuas cavitates admittunt, qui ſalſedine aquæ marinæ concreſcit, Solis calore induratur usque dum *Lapideam* acquiſiverit *ſubſtantiam*, friabilem & aqua dulci (Salem coagulatum diſſolvente) in ſua principia reſolubilem. Joh. *JONSTONUS* vero Vir πολυμαθατος & noſtra ætate incomparabilis, in catalog. Foſſil. Tit. 1. §. 6. effluviis è terra annumerat *Succo. liquidos* conſiſtentia craſſiores, calore & ſapore varios, *lapideſcentes* dum guttatim exſtillant, in tophalos durari potentes in aſperſa, injectave Ligna, chirothecas, folia, homines adeò totos vel *cortice lapideo obducere*, vel, ſi ſe iis induerint, *in Lapidem abire*.

Licet ergò nominetenus dicta diſcrepent, conveniunt tamen causâ *cum Salibus tuis miſtis*.

Rara momẽtanea Petrificatio.

Rariſſimum eſſe, Petrificationem fieri momentaneo motu, veriſſimè §. 26. aſſeri exemplo ſtatuæ *Uxoris Lothi*, non tam in Lapidem quam, ut plerique Interpretes volunt, *in ſtatuam Salis* verſæ. De hâc mirandum eam ad multa ſecula duraſſe, cum & Burchardus qui vixit abhinc trecenti

Exemplo Lothi Uxoris.

Ejus ſtatuæ firmitas

anni

annis, teſtetur ſtatuam hanc ſua adhuc æ-tate inter Engaddi & mare mortuum ex-titiſſe, quamque ſuo tempore viſam memorat Adrichomius in Theatro Terr. Sanctæ & Abulenſis, imò Targum Hieroſolym. ſtatuit duraturam hanc ſtatuam uſque ad extremi judicii diem, ut ſit æternum juſtitiæ divinæ monumentum. Omnium tamen pene fidem excedit, quod *hæc ſtatua*, quæ eſt & Cippus, & cui Cippus ponitur, viventis more quaſi *menſtrua quædam effundat*, hoc enim aſſerit *TERTULLIAN.* in Carmin. de Sodomâ his verbis: Mirum de hac ſtatua.

Ipſaque imago ſibi formam ſine corpore ſervans
Durat adhuc, nunquam pluviis nec diruta ventis,
Quin etiam ſi quis mutilaverit advena formam,
Protinus ex ſeſe ſuggeſtu vulnera complet.
Dicitur & vivens alio jam corpore ſexus
Munificos ſolito diſpungere ſanguine Menſes.

Unde autem huic Salariæ ſtatuæ, cum Sal alioqui aquis facile diffluat, tanta firmitas ut pluviam & tempeſtates ſuſtinuerit? An ſapit naturam Salis metallici, cujus me- Unde hujus ſtatuæ firmitas?

 minit

minit *PLIN.* XXXI, 7. in Africa circa Uticam conſtrui acervos Salis ad collium ſpeciem, qui ubi Sole Lunâque induruére, nullo humore liqueſcant, vixque etiam ferro cædantur. Urbi Barbaricæ ſubito in ſaxum induratæ, quam dicta theſi memoras, ſimile exemplum addo ex Joh. *AVENTINI* diligentiſſimi Bojicæ Hiſtoriæ Scriptoris L. VII. f. m. 480. excerptum, nimirum A. 1348. octav. Kal. Febr. circa Noricum, qua Pannoniæ, Iyllrico, Dalmatiæ, Carnis, Hiſtriæque continuatur, maximum fuiſſe Terræ motum, adeo ut totæ Urbes corruerint, & duo montes concurrentes Urbes devorarint, & agrorum tractatus hauſerint. *Quinquaginta* amplius *homines villicæ mulgentes cum vaccis extinctè diriguerunt & corpora* à Spiritu terreno (per terræmotus impetuoſisſime protruſo) apud Charinos *in Salarias ſtatuas redactæ*, quæ & Cancellario Auſtriaco & ſibi conſpecta refert Conradus de Meidenberg ejus temporis inſignis Philoſophus & Mathematicus.

Poſt Terræmotum Homines in Saxa verſi.

Varia autem *Petrifactio.* Nam

Vel res ſuperficietenq; incruſtantur quale quid Leand. *ALBERTI* Bonon. in deſcript. Ital. f. 640. memorat, in Italia in monte Mauro ſupra vicum Phormium eſſe *fontem mi-*

Varia Petrificatio vel ſu-... ici-...

rabi-

rabilem, in quo *Ligna* dejecta *cortice lapideo obducantur*.

Vel dum Spiritus Lapidificus ſalinus in minutiſſimas partes penetrat, omnesq; poros permeat, *lapideſcunt* imò ut *LOBELIUS* loqui amat, de re Herbar. in f. *ferreſcunt* quaſi eadem perſtante ſuperficie, ut de *Echini Marini Medullâ* J. Cæſ. SCALIGER in L. II. de Plant. f. 106. memorat, quam admiratus eſt *totam eſſe lapideam*, ſed ejusmodi ut nemo qui unquam vidiſſet Echinum verùm, dubitaret olim vixiſſe illum. vel totalis.

Vel circumdata reperiuntur *Lapidibus corpora tàm mortua, quàm viva*, de quibus Exempla ſubjungenda.

Concreſcunt porrò & *lapideſcunt vel ipſæ Aquæ tàm calidæ ſive Thermæ, quàm frigidæ*; vel *res* ſaltem *injectas indurant*. Quod *THERMAS* attinet, refert *STRABO* L. XIII. circa f. circa *LAODICEAM* Hierapoli calidas ſcaturire *Aquas*, cujus *Aqua* adeò facilè *induretur*, ut qui Aquæductus deducant, integra ſepta ex his Aquis conficiāt. Et *GESNERUS* de Foſſilib. teſtimonium perhibet *Thermarum Aquas* non raro in canalibus *in ſtirias concreſcere*. Lapideſcunt ipſæ Aquæ. 1. Thermæ 1. 2.

Sic & in *frigidis Aquis* locisque *G. WERNHERUS* de Hungar. Aq. P. 76. teſtatur ad 2. Frigidæ.

 ar-

arcem *FILEG*, in comitatu Neograd Specum eſſe, in quo *ſuperne deſtillans aqua continuo dureſcat*, ut ibi videantur *Saxa* ex
2. hâc deſtillatione concreta ceu hominum ſtatuæ. Reiner. *SOLENANDER* celeberrimus quondam Juliacenſ. Principis Archiater, de Calor. Font. cauſa L. II. c. *6.* p. m. 190. idem confirmat, in quibusdam Antris *Montis San. Juliani* in agro Piſano prælongas cameras ex *Aquâ concretis Sti-*
3. *riis* dependere, non aliter ac in *Lucenſi* juxta convallem dictum pagum in Speluncâ inſigni deſtillantes Aquæ guttæ in prægrandes Columnas paulatim concreſcant.

Aquæ indurantes. Porrò nec ipſæ ſolùm *Aquæ concreſcunt*, ſed & *res injectas in Lapidem vertendi vim habent*. Tales Aquæ *GESNERO* de Foſſil. lib. ὕδατα λιθογόνα dicuntur paroxytonâ voce, ſignificatione activa quod Lapides gignant, τὰ ἀπολιθοῦντα. Præcipuas illarum Aquas digito ſaltem monſtrare lubet.

In Europa. *In EUROPA* celebres ſunt

1. in Græcia. *I. In GRÆCIA* Amnis *ISMASAR* in
1. Theſſalia Lignum vel quodvis aliud immiſſum confeſtim in Lapides convertit. Jacob. *MOCKIUS* Prof. Friburg. Briſgov.
2. de cauſ. concretion. L. 1. p. 170. & in *EUBOEA* calidas eandem vim habere, Author *SOLENANDER* L. 2. p. 191.

2. In

2. *In HUNGARIA*. Thermæ *SEMNICIÆ*, 2. in Hungaria
quæ vocantur *Roſalinæ* canales per quos
fluunt, & ſedilia ex lignis facta ſic accreto 1.
Lapide ceu cortice tegunt, ut prorſus lapi-
dea videantur. *WERNHER*. de Admir. 2.
Hungar. Aquis p. 67. Sic Fons in *CEPU-
SIO*, ad Pagum cui apud Cepuſienſes Ger-
manos *à rivi murmure nomen eſt*, qui ligna
injecta *lapideo obducit cortice*, ut & alter
Fons *ad pagum* qui vocatur *S. Johannis*. ib.
p. 71. pariter ibidem ad pagum D. *Andreæ*, 3.
& propè arcem Cepuſienſem ad *D. Marti-
ni* ib. p. 72. Sic aqua acida in *Comitatu BAR-
SIENSI* mutare fluxum cogitur *lapideſcen-
te* ſtatim *aqua* quam effundit. ibid. p. 75.
Et optandum ut D. Polycarpi Procopii
BONANI Cæſ. Camer. Mont. Ung Med. or-
dinar. Liber de Admirandis Hungariæ,
(cujus mentionem in Ampelograph. quo-
que p. 43. feci.) fauſtam propediem Luci-
nam experiretur, non pauca ſcopo huic
convenientia, (ſiquidem Hungaria augu-
ſtiſſimum Naturæ Arcanorum Amphithea-
trum eſt) hauriri poſſe credibile eſt. Inte-
rim addo à Dn. D. David. *SPILENBER-
GERO* Phyſ. Leutſchov. in Litt. 1662. 8.
Dec. ad me exaratis relata: præ reliquis
celebres in Hungaria lapideſcentes Aquæ,
ad Hoſelez, ad *Kiſſoz*. ad Capitulum *S. Mar-*

tini : Aquæ vero in Lapides Ligna com
3. In I- mutantes in *DRUSBACH.*
talia 3. *In ITALIA* jam ſuo tempore *SE*
1. *NECA L.* III. Nat. Q. c. 20. obſervavit
In Italia quibusdam *locis*, inquit, evenit, ſi
ve *virgam* ſive frondem demerſeris, *Lapi*
dem poſt paucos dies extrahes, quod & a
2. *Lacu VELINO* in Piceno *Ligna injecta* & i
flumine *SILARO* ultra Surrentum *virgult*
& folia immerſa *Lapidefieri* à *PLINIO* II
103. Hiſtoriæ inſertum reperimus. Iden
3. evenire docet *BACCIUS* de Therm. L. II
c. 1. f. 148. in *SARNO* fluv. Campaniæ, & i
CROCANO fl. Brutiorum, ubi & alia enu
merat Italiæ Balnea, quæ cum Lapides pro
ducant & in Lapides convertant, attame
in humano corpore Calculos comminu
4. ant. *Romæ Aqua acetoſa* extra Portam Ho
ſtienſem vulgò S. Pauli 4to ab Urbe La
pide diſtans concreſcit in Lapillos, Au
thore Dominic. *PANAROLO* Profeſſ. Ro
mano Pentecoſt. II. obſ. 16. Præcipuæ ve
5. 6. rò & omnium ſcriptis notatæ ſunt *ANIE*
NIS, ALBULÆ, VELINI, *NARIS* Aquæ
quæ riparum margines, Aquæductuun
formas, per quas fluunt, & aquarum ca
ſtella in quibus ſtagnant, ſolent incruſtar
earundem aſperginibus continuis Ligna
plantas, ſtirpium ramos, truncos ac ra
di

dices, herbarumque ſtramina ac folia corticibus lapideis involvere & obveſtire, quin illas caſu formari in Coriandri, aniſi, fœniculi, Cinnamomi, Amygd. dulciarias quaſi condituras veluti Sacchar, candidiſſimo tectas. Steph. *PIGHIUS* Hercul. Prodic. p. 484. quibus inde nomen, *ut Confetti di Trivoli* vocentur, aſſignatum. Idem de *ALBULIS* & *ALBUNEO* ſupra Tibur atteſtatur laudatus modò *PIGHIUS* p. 534. ubi cum *BACCIO* de Therm. l. I. c. 15. f. 41. conſentit, non ſolum quotidiano harum Aquarum affluxu Lapidem Tiburtinum Romæ ædificiis frequentem multiplicari, ſed ut *PIGHIUS* ſeorſim notat circa *ANIENEM* ſeculorum ſucceſſu ex aquis illus cautes integrosque ſcopulos enatos eſſe.

In *HETRURIA ELSA* fluv. unà cum torrente *SENA* quem in ſe recipit *omnia ſuperficietenus incruſtat Lapide.* Leand. *ALBERTI* Deſcript. Ital. f. 76. & Gabr. *FALLOPIUS* de Therm. c. VII. f. 237. De Aquis ejusdem Virtutis in Agro *PISANO* & *LUCENSI SOLENAND.* de calor. font. L. II. c. 6. f. 190. *BACCIUS* de Therm. L. I. c. 15. f. m. 41. Balneum *apud APONUM* circa Patavium per Convallem volaticam vulgò dictam in ſubjectum Molendinum ruens *lapidea* omnia *circumtegit cruſtâ*, ut 7. 8. 9. 10.

qui dubitantes cultellis veritatem indagare voluerint, ſatis validi mucronem inſigniter retuſum fuiſſe animadverterint. Cœl. *RHODIG.* L. XXX. & G. *FALLOP.* de iisdem l. a.

4. In Gallia. *4. In GALLIA.* Juxta *Clarimontiū* Averniæ fons eſt *SAULSE* cui *immiſſa lapideſcūt omnia*

1. *lapideſcit & ipſa* Aqua. Jod. *SINCERUS* pneſ. Itiner. Gall. Propè eandem urbem *Clairmont STROBELBERG.* in Gall. Polit. Med.

2. Deſcript. l. 1. p. 61. docet Rivum eſſe cum miraculoſo Ponte ex ſola Aqua conſtructo quæ *in lapideam dureſcat ſubſtantiam*; vocatur à *SOLENANDRO* de calor. font. p. 191. ex *DALECHAMPIO. GERGOBIA* Avernorum, ſimul aſſerens neceſſarium ut incolæ quotannis *lapideſcentem Pontem* aquæ curſum impedientem ligonibus diruant. quod & *STROBELBERG.* in Gall. Polit. Med. L. III. p. 146. confirmat, ſimilemque *Aquæ lapideſcentis concretionem* fie-

3. ri *in Delphinatu* in pago *ROSSILON*, & duobus à Turonenſi Urbe milliaribus cis *COLUMBIERS* in cavernis, ubi Aquæ me-

4. diâ etiam æſtate concreſcant. Idem p. 148. mentionem facit vici *Hiuret* non procul Vienna Allobrogum in cujus alveum projecta omnia lapidea duritie ſolideſcant. Meminit ejusdem vici *SOLENAND.* l. a.

&

Giuret vocat, ubi omnia projecta *dure-*
nt ſiliceâ ſoliditate. Nicol. *MONTUUS* in
inerar. f. 10. vocat *GINETRI* caſtrum;
ujus Aqua ſi fluat per ligneos canales,
uicquid imprimatur, altero die *Lapis* in-
enitur cum impreſſa effigie Concreti.
RUYERIN. denique L. XVI. c. 17. p. 685.
cum *GYMENIUM* Allobrogum vocat,
ſtaturque ſe vidiſſe illic *Ligna in Lapides*
creſcere. Porrò in vicinia urbis *SENEN-*
S propè oppiduli Veronæi mœnia, fons
FONTAIRE de *VERO* ex ſubterraneis
uniculis emergens omne injectum *durat*
pumiceos Lapides. ALBOSIUS de Litho-
ed. p. 22. De Fonte Joh. *BRINONIS* in
Gallia, cujus *aqua lapideſcebat*, argutum
t Epigramma Jul. Cæſ. *SCALIGERI*, quod
uia elegantia plus quam humana con-
criptum à Joh. Erneſt. *BURGGRAVIO* in
Achille Panopl. p. 33. annotatum, quod
ta ſonat:

Inde novo teretes concreti cortice
rores?
Lubricaque in curſus turbine gutta
ſtupet?
An tecum Natura ſuas communicat aras,
Nec ſervire ſibi tota Elementa jubet?
Militat ergò tibi varians momenta, fuga-
ces

Jura

Jura ſciens tellus in tua cogit aqu
An potius raris numeris, concentibus
tis
Murmura victa tuis *marmora* facta
lent?

7. In *Gallica Occitanica* apud *SEVEN*
aquam limpidam transcolatam *in ſaxi*
concreviſſe etiam igne liquabile *Th.MOR*
SINUS Scotus de Cauſ. Metallor. Ad *L*
8. *cum Beli* propè *Monſpelium* (dilectisſima
quondam meorum ſtudiorum Sedem, u
Thermæ illæ famigeratiſſimæ Barlerucai
dictæ, à Nicol. *DORTOMANNO* propr
libro deſcriptæ) colliguntur *Lapides* (
aqua incruſtata, uti retulit *DALECHAM.*
SOLENANDRO de Font. cal. L. II. c.
p. 177.

In Hiſpania. 5. In *HISPANIA* in Pyrenæis montibu
loca quædam eſſe, in quibus aquæ pluvia
les convertantur in Lapides, teſtis eſt A
bert. M. de Mineralib. V. *MATTHIOL*
præf. in l. V. Diſc. f. 633.

In Germania. 6. In *GERMANIA* in ditione *LEODIEN*
SI Malmundarii fons eſt, cujus aqua cer
1. tis Anni Menſibus *in Lapidem pumici ſimi*
lem vertitur. Phil. *GOERINGIUS* de Font
2. Spadan. Circum *BADENAS* Helveticas
Tigurum, Egliſon, Engen, aliaque loca vi
ſuntur Aquæ, quæ omnia vel *in Lapide*

con

vertunt, vel ſaltem poroſam ſubſtantiam
raſſant obducuntque quales etiam
DERNACI. Mockius de Concret. pag.
. L. 1. Propè *SCHELLENBURGUM* in 3.
ſniâ Piſcinæ immiſſi rami, folia, corti-
, Ligna, carbones, Chirothecæ *in ſaxa*
porantur. KENTMANN. de Foſſil. f.56. 4.
on minoris famæ Virtutisque aqua
ANCOFURTO ad Oderam tribus mill.
T. diſtant juxta Carthuſiam, Ligna, Co-
eas & nucum putamina in *Lapides mu-*
as, de quâ Mock. l. a.p.130. & 132. dictam
ſſe hanc Aquam Fontem Poëtarum, aſ-
it *UNZERUS* de Nephritid. L. I. c. 4. p.
. Nota Hiſtoria ab *ALBERT. Magno* l.1. 5.
neral. c.7. recenſita, de *FRIDERICO*
p. ſigillatam Chirothecam in aquam
mittente, cujus dimidiatum corium,
mque ſigillum dimidiatum eatenus in
idem transmutatum fuit, qua in fontem
int demerſa; altero corio & ſigillo, quod
na non erat tinctum, ſervata; pari ra-
ne ut clavus ferreus Turnheiſeri à me De clavo auro-ferreo Turnheiſeri.
orentiæ viſus, qui parte inferiore qua
nc̄turæ immiſſus aureus, ſuperior Tin-
ram non attingens ferrea remanſerat
rs.
7. In *BOHEMIA* circa Civitatem *VAL-* In Bohemia.
AM & CARLSBAD reperiri Aquam, in

quam

1. quam folia Autumni tempore deciden
pauco tempore *in Lapides transforment*
2. teſtis *MOCKIUS* l. a. p. 130. & propè A
dulas *EGRANAS Quercum in Saxum ina*
ratam monſtrari, memorat Chriſt. LA
GE Prof. Lipſens. quondam ſolertisſim
in Diſſ. de Acidul. C. I. §. 23.

In Anglia.

8. In *ANGLIA* mirificæ tales ſunt *Aq*
1. *lapideſcentes* in præfectura *BEDFORDI.*
& in *CAMBRIA*, quam Walliam vocai
2. *LOBEL.* de Re herb. ad f. in flum. Britta
niæ *DOVERRA* ad ſpecum Margla omn
aquæ corrivantes *in Lapides convertuntu*
CARDAN. lib. 1. de variet. c. 7. Sic *in BR*
3. *GANTINIS*, Anglis *Yorckſchire*, fons e
in quem ex impendentibus rupibus aqu
guttatim deſtillant, *Droppingwell* vocant, i
quem quicquid *Ligni* immittitur, *lapid*
ſcere obſervatum eſt. *CAMDEN. in Brigan*
p. 566. Inter *Londinum* & *Northantoniu*
4. urbes in Diœceſi *Lyncolnenſi* fons, in qu
projecta Ligna intra Annum *Lapides fiun*
BACCIUS de Therm. l. 1. c. 15. f. 41.

In Scotia.

9. In *SCOTIA* & quidem maritima a
Boream *aquas in ſaxum converſas* vidit Tl
1. *MORESIN.* Scotus in de Cauſ. Metal. In *Sc*
tia in Slanis antrum deſtillans aquam, qu
in candidiſſimum vertitur Lapidem Ex O
tel. Scotia *MAJOLUS* Dier. Canicul. Col

lo

loq. XV. p. 520. Sylveſt. *RATTRAY* Glaſguenſ. Medicus Scotus adeoque fide dignus teſtis confirmat pariter (in adita ad Sympath & Antipath. p. 32.) *in rupe Scotiæ ſeptentrionalis* lapideſcere aquã illic guttatim deciduam, ſed mirum quod ſi aqua iſta extra cavernam in aere aperto locetur, non lapideſcat, licet vim habeat Lac coagulandi.

10. In *HYBERNIA* Lacus omne quod injicitur vel in aquam convertit, vel ſi fundum petit in *Lapidem tranſit*. Mock. L. I. de Concret. p. 135. Fortè eſt *Lacus* ille *Hyberniæ*, ab incolis *Locbneicb* vocatus, in quem Lignum projectum minimo temporis ſpatio lapideſcat, referente Eod. Sylv. Rattray. l.a. In Hybernia.

11. In *NORWEGIA* Septentrionali fons non tantum ligna ſed & Lina, lineas, laneasque telas per annum impoſitas *in Lapidem mutans*: *NIERENBERG*. de Natur. Miraculos. in Europ. L. II. c. 26. In Norvvegia

12. In *ISLANDIA* Thermæ, cujus fons *GEISER* Islandis, maſſas ex Ligno vel luto *cruſta lapidea tegit*, quale fruſtum ſe poſſidere gloriatur Olaus *WORMIUS* Muſ. L. II. c. 6. f. 51. Et teſtatur de *ISLANDORUM* ad occaſum Inſulæ *fumoſo* & *frigido lacu* Dithmar. *BLEFKENIUS* Island. in de- In Islãdia.

ſcript,

ſcript. Island. p. m. XXXIX.] qui injecta inferri ſpeciem & duritiem poſt biduum mutet & mirũ, quod cum ferri æmulam particulam idem Author igni ut liqueſceret, admoviſſet, ut carbo arſerit.

InAſia. In *ASIA* quidem in *CAPPADOCIA* in i-

1. tinere inter Mazaca & Tuana Lacus, qui omne injectum *in Lapidem convertit*, quæ autem immiſſi pars extra aquam manſerit, permanet in ſua proprietate Cal.

2. *RHODIGIN.* L. XXX.

De Flumine *CICONUM PLIN.* II, 103. & *Ovid.* LXXIV. met. v. 312.

Flumen habent Cicones, quod potum ſaxea reddit

Viſcera, quod tactis *inducit Marmora rebus.*

3. In *Phrygia* Philoſtratus refert inveniri *lapides coloris cerei*, qui gignantur *ex fonte ſeu aquis calidis* in lithomias ſe effundentibus, ubi aqua ſtagnans lapidibus colorem turbidum & cereum, aqua vero pura cryſtallinum inducat colorem. Tales *Lapides* ſe vidiſſe in Galabriæ (quæ olim magna Phrygia) Urbe Bolo nuncupata Antiquitatum plena, à qua non longè abſunt balnea naturâ calida ejusmodi lapides efficientia teſtatur P. *GYLLIUS* Gallus indefa-

tigabilis in Antiquorum inveſtigandis

monumentis & peregrinationibus per 40. annos per Græciam, Aſiam utramque & Africæ partem clariſſimus Author in de Boſphoro Thrac. L.III. v. 5. p. 301. & 305.

In Inſula *TERCERA* quæ una Flandricarum ſeu Azorum in ora Africana tribus mill. paſſuum ab Angra Urbe diſtans fons reperitur, qui Ligna injecta in duriſſimum & rupibus ſoliditate certantem lapidem immutat, ut author eſt Joh. Lud. *GODOFREDI* in Archontol. Coſm. f. 283. In Africæ.

His enumeratis *Aquis Petrificantibus* quædam *RES PETREFACTÆ* pauciſſimis ſubjungendæ.

In *Regno VEGETABILI* nihil communius quàm *LIGNA in Lapides verti*; quernum tamen inprimis & faginum, quod poſteà cotium munera ſuſtinet Germ. Ein hölzener Wetzſtein. Joh. *KENTMAN.* de Foſſilib. f. 35. Talibus ſuperbit Lignis Muſeum *WORMII* L. II. c. 3. qui ibid. c. 13. f. 89. adjungit *Ligna* vitriolo ſaxea Corilinum tiliaceum, & fraxini. *Lignum* faginum in ſaxum transplantatum, cujus dimidia pars adhuc Lignum vidit *KENTMAN.* de Foſſil. f. 56. Monſtratur Patavii in Domo Marci Mantuæ *Robur mutatum in Lapidem* quaſi tophum, nec non paſta in Domo Liviæ transformata virtute alycus aquæ, *SCHRA-* Res petrefactæ In Regno vegetabili Ligna.

DER. Monument. Ital. L. 1. f. 34. Vidi ipſemet *Lugduni Batavorum* in porticu Horto Medico adjacente num. 81. ſuſpenſum *Lignum in Lapidem mutatum*, quale quoque ibidem in Theatro Anatomico monſtratur, quod ex Galliis eo detuliſſe D. Harrecoyn. *HEGENITIUS* Itinerar. Friſ. Holland. p. 111. cenſet.

Folia & Arborum rami. In *SILARE* Amne in agro Urbis Urſentinorum *folia & arborum* ramos *in Lapides tranſire* propria fide incola ejus Regionis Domitius *BRUSONIUS* notavit, referente *MOCKIO* de concret. p. 48. pariter ut idem L. a. ex Alb. M. narrat, in Danico mari juxta Lubecenſem Urbem inventum fuiſſe arboris *ramum cum nido & pullis*, quæ cum *in Lapidem* eſſent *converſa*, tamen colorem ſuum retinuerint. *MATTHIOL*. præf. in Dioſc. L. V. f. 631. comprobat Ramum ſibi ex Lacu allatum, *qui altera parte lapideus*, altera ligneus, imò in *Bohemia Arbores inventas in Lapidem converſas* ſtantibus adhuc ramis, cortice, medulla, radicibus. Ad caſtellum verò *RANCOLANO* propè Senenſem urbem fontes calidi, in quorum canalibus *junci aliæque Herbæ lapideſcant* circa ſuperficiem. *FALLOP*. de Therm. C. VII. f. 237. D. Salomon *REISELIUS* Archiater Hano-

Herbæ

Fructg:

içus

icus Amicus antiquâ fide conſpicuus, cum in Litteris Buxovilla ad me datis 18. Jan. 1663. retuliſſet, inveniri circa prædictam Urbem in agris *flaveſcentes duriſſimos Lapides in quibus rite formata Cochlearum domicilia* à ſucco lapidifico quaſi obducta, addit fæminam in iisdem agris reperiſſe Corni fructum duritie & colore Coralliis æmulum hieme ſub dumetis, quem Saripontum (Sarbrücken) detulerit; credibile hunc fructum lapidefactum fuiſſe, qualis generis *fructuum & plantarum miras indurationes* locupletiſſimè curioſo contemplatori exhibet feliciſſimi Medici Felicis *PLATERI* Baſileæ Muſeum. Et Georg. *STENGELIUS* de monſtris c. II. §. 12. refert *Frutices herbulas* in ſaxis fiſſis prope *Kelhemium in Bavaria* inventas fuiſſe, & in *Rorenſis Cœnobii Bibliotheca* loco monſtri monſtratas cum emortuæ illæ & ab arena interceptæ paulatim lapideſcentes tactæ ſint. *Ficus tam recentes quam ſiccatas* in Lapides induratas, *muſcum* item, *arundinem & ligna lapidefacta* antenominati *Dn. le FORGES* Angli muſeum exhibebat.

In Regno Animali Oſtrocoderma

In *Regno ANIMALI* nihil communius quàm cernere *Conchas* pectines, *Cochleas lapidefactas*. Plurima talia cuſtodita vidi in aliquoties memorato Muſeo Horto Medico *PISANO* adjacente. *WORM.* L. II. c.

13. f. 87. poſſidet *Carnem Oſtreæ in Lapi*
dem converſum inſtar ſuccini ſplendentem
Nihil addo *de CONCHULIS in altiſſimis mon*
tium verticibus ſabuloſis Marga & Marmo
re petrefacto, *repertis*, nec *non de Ebore &*
Unicornu *foſſili*, quæ Andr. *LIBAVIUS* Vi
dere Medica & Phyſica meritiſſimus (ut
vocatur à *JONSTON.* Thaumatogr. L. IV
c. 32.) in L. 1. ſingul. de Carne foſſil. §
266. in ipſis montibus genita, Tu §. 48
cum Lud. *MUSCARDO* reliquias diluvi
eſſe aſſeris, & plenius aſſeres confect
perfecto Lithologiæ Tuæ curioſæ opere. Par
tibus tuis favent *MAJOLUS* Canicul. Coll
XVIII. & *POTERIUS* celeberrimus Chy
micus Pharmacop. Spagyr. L. II. c. 7. p
193. qui atteſtatur inſuper ſe vidiſſe mul
tis Italiæ in locis à mari remotiſſimis inte
gros montes ejuſcemodi rerum maritima
rum lapidefactarum.

An res petrefactæ reliquiæ diluvii

Revertor *ad petrefacta.* Tales piſce
oſtentat *Porticus Horti Piſani* in Lapiden
mutatos, & teſtatur *POTER.* l. a. pene
Illuſtriſſ. Dn. *Equitem Caſſianum del Poz*
zo Romæ in Ædibus ſuis inter alia Natura
arcana ſe vidiſſe Turcheſios Lapides ve
ris & naturalibus Turchinis ſimillimos, co
lore, duritie, virtute præſtantes, *quos e*
certis piſcibus lapidificatis certa calcination

Piſces Petrefacti.

poſ

oſt præparatis elaboratos fuiſſe, ipſi cer-
â Experientiâ relatum fuerit. Georg.
TENGEL. de monſtris c. II. §. 9. con-
irmat ſe quoq; vidiſſe *varii generis piſces è*
upib9 erutos, qui *lapideſcerent*, quales etiam
elhemii in Bavariâ inventi. ibid. §. 12. p.
o. c. 67.

Viperæ petrefactæ

Viperas petrefactas Muſeum *WORMIAN.*
. 90. exhibet, & *VERMES* melitenſes pe-
refactos. ib. f. 91.

Aves.

De Avium nido, & gallina ovis incubāte in-
urata, ante recenſitum fuit. *MATTIOL.*
ræf. in V. Dioſc. f. 631. narrat *Teſticulum*
qui petrefactum Venetiis ab Anton. Golb
ercatore in Fontego de Todeſchi cum
dmiratione omnium oſtenſum fuiſſe.

Ex corpore humano Mamma Caput. Integrum corpus.

Muliebrem Mammam in ſaxum converſam,
uod poſt mortem lapidificæ aquæ im-
erſa fuerit, Patavii ſe vidiſſe Joh. *HEUR-*
IUS oculatum teſtem ſe ſiſtit. *Claviculam*
lli humani Muſeum Dn. de FORGES
ngli; *Caput Hominis petrefactum* viden-
um mihi præbuit Porticus Horti *PISA-*
I; totum autem *Hominem induratum* Ro-
æ Cardinal. *LUDOVISII* Palatium, in
uam marmoream vivi quondam Homi-
is ſtatuam in arca decumbentem inge-
ioſè luſit ſummum noſtro ævo Sileſiæ
ruditorum Decus *ANDR. GRYPHIUS*

binis Epigrammatibus, quorũ primum §
38. ita ſonat:

O Wunderwerck! das Grab das was man
ſiht / verzehrt/
Hat deine ſchwache Leich in harten Stein
verkehrt.
Sprecht mehr daß ſterbend wir in Staub und
nichts vergehn/
Du konteſt lebend nicht / todt wirſtu ſtets be-
ſtehn.

Alterum autem in Epigrammat. §. 84.

Laß andre Ertz/und Erd/und Stein zu Grä-
bern haben/
Die Glieder die du ſchauſt ſind in ſich ſelbſ
vergraben.

Fœtus in utero petrefactus. Attuli Exemplum *Hominis ſtatæ ætatis* poſt mortem *petrificati, in utero fœtum petrificatum LITHOPÆDION* Eruditis in Senenſ Galliarum Urbe præterlapſo ſeculo inventum res notiſſima, de quo conſuli poterunt Joh. *ALBOSIUS* & Simon. *PROVACHERIUS*, ambo Senenſes Medici Sectioni fæminæ tum præſentes, quorum diſſertationes conjunctim rurſus Amſterod. 1662. impreſſæ. Eundemque deſcribunt Maurit. *CORDÆUS* Com. in Hipp. de Muliebr. cum Spacchii Gynecæor. Authoribus editus, Joh. G. *SCHENCKIUS* in Lithogeneſ. p. 82. *PARÆUS* L. XXV. c. 1

Lo

Loyſ. *BURGOISE* de Obſtetric. offic. p. 102. & cum illud Lithopædion ex Gallia in Daniam allatum ſit, & auguſtiſſimo Regis Daniæ Muſeo aſſociatum, ea occaſione ſcite & verbis & ære depingitur à Th. *BARTHOLIN.* Cent. II. hiſt. 100. p. 355. ſeq.

Fœtus extra Uterũ petrefactus in abdomine.

Hiſtoria verò *Muſſipontana* noſtro ævo A. M DC LIX ubi in fæmina *Muſſiponti* extra *uterum in abdomine infans lapideſcens* inventus fuit curioſa Ingenia ita fatigavit, ut D. Laurent. *STRAUSS* Illuſt. Landgravii Haſſiæ Auliater præclariſſimorum noſtri Seculi Medicorum eo de mirando caſu judicia conquiſiverit, & conquiſita publico commodo typis divulgaverit, quam Hiſtoriam quoque Anton. *DEUSINGIUS* Prof. Grœninganus Phyſico-Anatomica conſideratione Grœningæ excudi curavit.

Uterus lapideſcens.

UTERI Lapidei Hiſtoria *Dolæ* Burgundor. obſervata à Claud. à S. Mauritio Prof. ejusdem Urbis à *SCHENCKIO* Lithogeneſ. p. 85. inſerta: cui admiratione non cedit oſtentum, quod vocant, *Dolanum*, ubi M DC LXI. 28. Jun. gravidæ abdomen inciſum cum eſſet omnia integumenta cartilaginoſam & *gypſeam* Naturam referebant, quibus reſectis quaſi ex dolio erupit ſeroſus humor cum fœtu fæmineo nullo apparente uteri veſtigio, quæ mi-

Integumenta Gravidæ gypſea.

tanda res, ut Academicorum Ingenia non parum exercuit, ſic anſam dedit Dn. Stephano *WILLET* Prof. regio Dolano 20. Aug. ejusdem Anni Dolæ de hâc materiâ publicè diſputandi, & Arnold. *SANGUERDIO* diſcurſum formandi de oſtento Dolano. Concludo rerum petrificatarum catalogum cum Equa illa Hiſpanica Generoſi Dn. de Baſſonpierre in Aula Lotharingica, quæ demortua *fœtus* loco *molam lapideam* prægrandem non ſine admiratione adſtantium exhibuit, referente *MOCKIO* Prof. Friburgenſi de Concret. p. m. 190.

Mola Lapidea Equi.

Recenſita porrò à Te, *amiciſſime mi D. MAJOR* §. 57. *Corpora in mediis Saxis inventa*, eaque vel *mortua* vel *viva*. De *Succino Muſcas, Formicas, piſciculos, ramenta, folia* involvente & à putredine præſervante, ut reluceant æterno ſepulchro ac nobiliore quam Artemiſia Mauſolo conſtruxit, paſſim Exempla proſtant. Eleganter *MARTIAL*. VI, 15. *Formicam Succino incluſam* deſcribit:

Corpora in Saxis inventa mortua Ut & in Succino varia.

Dum Phaëtonteâ formica vagatur in umbra
Implicuit tenuem Succina gutta feram.
Sic modo quæ fuerat vitâ contemta manente,

Fune-

Funeribus facta eſt nunc pretioſa ſuis.

Pariter *de Ape Electro incluſa* IDEM. L. IV. Ep. 32.

Et latet & lucet Phaëtontide condita gutta,

Ut videatur Apis nectare clauſa ſuo.

Dignum tantorum pretium tulit illa laborum,

Credibile eſt illam ſic voluiſſe mori.

Quod Epigramma concinnè Germanâ civitate donavit Germanorum Maro, Mart. OPITIUS in Epigramm. p. 11.

Der Birnſtein birgt und zeigt die Bine doch dabey/

Es ſcheint ob ſie bedeckt durch ihren Honig ſey;

Sie hätte nicht gekont ein ſchöners Grab erwerben/

Vermuttlich / hat ſie ihr gewüntſcht alſo zu ſterben.

Sic & de *Viperâ Succino incluſâ MARTIAL.* L. IV. Ep. 59. concludit:

Ne tibi regali placeas Cleopatra ſepulchro

Vipera ſi tumulo nobiliore jacet.

Interprete eodem *OPITIO*:

Dein Königliches Grab vergleicht ſich nicht hierzu/

Diß Thier / Cleopatra, liegt edler noch als du.

De *Rana & Lacerta Electro* incluſa poëma citatur & narratur à *LIBAVIO* L. III. Sing. ſive L. V. de Bitumin. c. 35. p. 700. Pariter *Joh. WIGANDUS* de Succin. p. 27. ait, *vermiculos* in Pruſſico *Succino* reperiri, item indurata in lapidem *Culices, Formicas, araneos, parvos papiliones*, imò *ranulam viridem* arboream in maſſa ſuccini, quam habuit Joh. *Gobelius* Magiſter Cameræ Ducis Boruſſiæ; quæ dictus Wigandus Naturæ ſecreta potius divinæ providentiæ etiam in minimis ſe exerenti aſſignat, quam ut Succini Lachryma ex arboribus, quales nullæ dentur, ipſo referente, deſtillans prædicta involvat. Quomodo verò & *Lapidibus includantur corpora* altioris ſane res indaginis. *Curioſa tua Diligentia*, & ſingularis Eruditio *in Lithologiâ* eximet ſcrupulos & removebit objectos Lapides. Facem quadantenus præfert Nicol. *CABEUS* Ferrar. Theolog. & Philoſ. Comm. in L. IV. Meteor. Ariſt. t. 10. q. 2. f. 298. de generatione Lapidum agens. Ibidem cauſam reddit, quod Romæ pro portento falſo habitum, quando ante paucos annos *in Lapide maximo medio brachium Hominis incluſum* inventum fuit, quia enim, inquit, in eum locum (ubi brachium fuerat) ab Archeo Naturæ derivati Spi-

Quomodo lapidibus incluſa.

Exempla.

Spiritus lapidei incurrerunt in materiam proportionatam qualis fuit terra illius loci & montis, ſi contegatur locus & non exſpirent Spiritus nihil facilius, quàm ut in Lapidem inſimul concreſcant; ſic injecta humo in fodinâ annorum curſu lapides in fodinis excreſcere: Qua ratione 2.
obſtructo in Lydia antri orificio vaſa & oſſa humana ibi relicta lapidea facta fuiſſe enarrat *MOCK.* de Concret. p. 69. *Fron-* 3.
des intra Marmora ſe vidiſſe gloriatur *CARDAN.* L. V. de variet. *Conchylia in medio* 4.
lapidum orta MATTHIOL. præf. in L. V. Dioſc. *Cochleas & laterculum teſtaceum vivo* 5.
ſaxo concluſum conſpexit Andr. *BACCIUS* de Therm. L. I. c. 15. f. 41. *In mar-* 6.
more cœrûleo ſolidiſſimo pectinem & ipſius ſedem ita affabre delineatam ut nihil ars ſimile poſſe videretur, vidit *ALDROVAND.* De Teſtac. L. III c. 1. f. 80. nec non Is- 7.
landiæ ſaxeos Serpentes ſpiris in ſe contortos ib. f. 81. & plura Exempla apud *LIBAVIUM* Lib. VII. de Bitumin. c. 15. ſchol. p. 1090. ſeq.

Lapidi viva Corpora incluſa

Difficilior adhuc *quaſtio, quomodo corpora viva lapideo incluſa carceri vitam nihilominus agant*? quod non minùs mirum quam quod de capris ſilveſtribus narrat *OPPIANUS* Cynæg. II. v. 338. quod

per

per Cornua reſpirent, quam miram reſperationem *RITTERSCHUSIUS* Comm. in d. Opp. l. p. 67. aliquot Authorum teſtimoniis confirmare nititur. *Serpentem*

Exempla.

1. *vivum marmori incluſum vidit* & miratur Joh. *NARDIUS* Apathiſtarum Academicorum Florentiæ Lux, & rimatur cauſas

2. in Anno I. Noct. gen. 4. p. 266. *Ranas rubras Lapidibus molaribus* circa Tholoſam innaſci, quæ ob motum molæ incaleſcentes inflentur & molas diſrumpant Melch. *GUILANDIN.* Comm. in Plin. de Papyr. p. 11. teſtatur. *In Saxis* quoque *viperas & bufones. LIBAV.* de Carn. foſſil.

3. p. 264. Ut latomus quidam Antwerp.

4. qui in *medio marmore Bufonem invenit vivum. ALDROVAND.* de Teſtac. f. 81.

5. Cum Ambr. PARÆUS in vinea, quam ad Medonum pagum habebat, prægrandia quædam ſaxa diffringenda curaret, in unius medio buffo compertus eſt: cumque miraretur quod nullum extaret ſpatium in quo id animal gigni, augeri, & vivere poſſet, pervulgare id eſſe monuit eum lapicida, nam ex lapidum ſubterraneis & udis locis incluſorum humidiore portione per putredinem diffluente, & à cœleſti calore ſe per univerſam mundi molem miſcente ac diffundente, animatam

ſup.

ſuppetere materiam ejusmodi animalium generationi, ut ipſe Paræus ait XXIV. chirurg. c. 20. Refert *Matthiol.* præf. l. V. Dioſc. non longè à Timavo fonte in Adriatico littore *Lapides malleis ferreis fractos* plurima *intus exhibere Conchylia*, Dactylos à colore & forma vocatos, quæ Goritiæ & in caſtro divino Timajo adjacente gratiſſimi ſaporis inſtar Oſtrearum invenerit. Conſentit *ALDROVAND.* L. 7.
a. f. 81. dùm ſcribit, dari in Littore Anconitano *Saxa magni ponderis* ad 50. libras colore & conſtitutione inſtar Lapidis, quæ dum rumpantur magna vi malleis ferreis, intus latere piſciculos delicatiſſimos ad inſtar illorum qui Cappilongi vocantur, modo 20. modo plures modo pauciores ſaxo includi, quibus ſingulis ſuus nidus cũ interſtitio ſaxeo, intus nulla aqua aut liquor, ſed credibile eos teuniſſimo rore per lapidem imbibito paſci. Geor. *STENGEL.* de monſtr. C. II. §. 12. p. 66. aliquandiu talia corpora incluſa vivere poſſe arbitratur, quod in iſto carcere tantundem aëris fortè habeant, quantum Talpæ in terrâ aut vermium more ſuo ſe ſucco refrigerent. Vidi ego, inquit, præſtantem Medicum qui cùm viperam triduo ſuſpendiſſet & ſuffocatam arbitrans,

ſu-

ſuperinfuſo undique gypſo, ejus lineamenta in modulo exprimere vellet, diſſecto poſt aliud triduum jam indurato gypſo, proſiliente beſtia viva ac ſibilante & carcerarium ſuum quærente periclitatus eſt. Vidi & ipſe, (pergit dictus Stengel Soc. Jeſu Theol.) viperam è gypſato ſepulchro redivivam.

Generantur lapidũ mira in Plãtis

Nunc *ad alia* pergo *Lapidum mira.* In *PLANTIS generari Lapides* vel *Lithoſpermon*, vel *Lachryma Joppæa ſemen ſiliceum* proferens teſtis eſſe poterit. J. B. *Porta* Phytogn. L. V. c. 30. qui & ex Plin. aſſerit *in Quercu* interdum *Lapides gigni*, & Lapidem *intra arborem* inventum meminit J. Cæſ. *SCALIG.* in l. 2. de plant. f. 106.

in Animalib9 ſecundũ naturam

Omitto enarrare *LAPIDES*, qui ut *WEINRICH.* de Monſtr. c. 19. ait, ordinaria Lege Naturæ *in Piſcium capitibus* & quorundam *Animalium ventriculis* generantur, quique, ut *Helmont.* de Lithiaſi C. VIII. §. 23. loqui amat, Animalibus non ſunt ex cauſis Duelecti natales neque in pœnam illis deſtinati aut tribulationem, ſed magis in commodum humanum producti; alterius loci hæc tractatio præcipuè cùm anſam Gammarologiæ præbeant Lapilli Aſtacorum vulgo oculi Cancri dicti;

ad-

ddam pauca *Exempla Lapidum præter Na-*
uram in Animalibus & Hominibus non opti-
mè conſtitutis inventa.

Ex *Animalibus Bos* & *Equus* nunc ſuffi- Præter naturā in Bove
ciat. Andr. *LIBAVIUS* in Ciſt. med. Hor-
nung. Ep. 78. è *Rene bubulo* majorem cal-
culum, nec non alia vice ex *rene vaccino*
Lapillum ſe extraxiſſe Sigiſm. Schnizero
Bambergenſi Medico perſcripſit. Famoſus
in Equis Hyppolithos, qualem Lapidem in Equo.
excrevit ad ℔. j. pondere Epiſcopi Bam-
berg. Equus, de quo pluribus agit Ciſta
HORNUNGIANA Ep. 64. 65. 78. Franc.
Bottani Negotiatoris Veron. Equa Anno
M DC XXXIX. citò alvi turbine Calcu-
lorum quartarium cinerei coloris Cice-
rum forma reddidit, obſervante id *Petro*
à Caſtro olim Veronæ nunc Mantuæ Ducis
Archiatro, de quo pariter memorat *RHO-*
DIUS Cent. II. obſ. 74. D. Balthaſ. Con-
radinus Phyſ. Schwarzœnivallis in diſſecti
ſæpiùs ægrotantis Equi ventriculo vidit
globum lapideum capitis magnitudine
pulcherrimum Alabaſtrum æmulantem. In Homine
MOCK. de Concret. p. 136.

In *HOMINE* tanquam Microcoſmo ſub- qui cōpendiū. Macro coſmi.
lunaris Mundi quoddam Compendium
eſſe ingeniosè à quibusdam excogitatum In eo Meteora.
eſt. Quis neget in *Homine Meteora*? Ad-
funt

ſunt *Fulgurationes, & ignis Lambens* ex Homine non ſemel; ſe obtulit, de quo in Ampelogr. p. 492. Nonne *Epilepſia fulguri eſt* (ita vocatur à *NIERENBERG*. L. 1. Hiſt. Nat. c. 7.) *fulmina* vero Apoplexia & Paralyſis? *Venti Typhonis* ritu in capite impediti volutantur *flatus* in Vertigine, iidem *in inteſtinorum* gyris *reboant*. *Grandines* imitantur *Lapilli* in capite inventi, partim etiam Tuſſi rejecti. *Minoris mundi pluviæ* ſunt *defluxiones* à Nube Capitis, à jecore calido prius elevati, non ſecus ac terrarum exſpirationes, quæ in nubes concreſcentes diſſolvuntur in Imbrem. *Inundationes* Microcoſmi compagem corrumpentes exhibet *Hydrops*, *Terræ motu* verò ruinam ſtructuræ humanæ inimantes *Tympanites*. Mitto *vegetabilia*

Vegetabilia. *in Corpore humano* nata, de quibus ſæpe laudatus *BARTHOLIN*. Cent. II. hiſt. 20. & notatum aliquid in Ampelogr. p. 62. ejusdemque Append. p. 17. mitto *Animalia* in Microcoſmo nata exeſura Corpus Lumbricos, Ranas, Bufones &c. & ſi non fabulam ſapit, Piſces; narrante *BORELLO* Cent. I. obſ. 28. *Mitto Metalla in Homine producta*, de quibus in Ampelogr. p. 63. & Clariſs. *SENNERT*. de Conſ. Chymic. c. IX. p. 113. Medici Friburgenſ.

Animalia.

Metalla.

ſtimonium citat, qui fodinis metallicis
æfuerat, quod cum aliquos ex foſſori-
ıs metallicis aperuiſſet, in pulmonibus
ipſa concreta repererit, in quibus effo-
endis vivi laboraverant, ſolum *LAPI-* Lapidicinæ.
ICINÆ Hominis paucis commemoran-
e & reliquis Lapidibus addendæ ſunt,
ıales reperire licet in omnibus ferè Cor-
oris partibus, quarum aliæ exhibent Lapidũ varietas
apides tophaceos, aliæ ut *NIERENBERG.*
. 1. Nat. Hiſt. c. 10. *cryſtallinos*, aliæ ita ſoli-
os & duros cũ Urina excretos ut ignis iis
otuerit excitari. *PANAROL.* Pent. II.
bſ. 34. aliæ denique Carbones repræ-
ntantes, de quibus Idem *Panarol.* pent.
. obſ. 6.

ſypheum volverẽ, *Lapidẽ* ſi catalogum *Cal-* Authores qui
ılorum in ſingulis corporis partibus deli- Calculos Partium
ſcentium addere vellem pleniſſimum. recenſuerunt
ræſtitit Concivis noſter, toto eruditoOr-
i cum laude nominatus, d lectiſſimæ tuæ
onjugis Avus honoratiſſimus Dan. *SEN-*
IERTUS, qui utiliſſimo Inſtit Medic. o-
ere L. II. p. 2. c. 9. p. 252. ex pluſculis Au-
horibus Calculos ſingularum partium re-
enſuit, quem laborem quoque Joh. Ge-
rg *SCHENCK.* in Lithogeneſia & *KENT-*
IANNUS in ſe prius ſuſceperant. *Pau-*
ıla tamen nova, aut à modo-citatis Au-

 thori-

thoribus *prætermiſſa* Exempla ut ſubju-
gam, non ingratum *TIBI* fore ea arbitr
reliqua autem à dictis Scriptoribus n
tata, tanquam ex propriis fontibus ex
orum ſcriptis hauriri poterunt.

Nova Exempla & recentiſſima Calcul human In toto Corpore

Sudorem *Arenularum in toto corpore* o
ſervavit Th. *BARTHOLIN.* Cent. 1. Hi
34. non minus ac *in omnibus corporis par*
bus cujusdam Scribæ *Lapillos Rufus* in ol
communicatis Ex. Lazaro *RIVERIO* Pr
ceptori quondam meo in antiqua Mon
pelienſ. fideliſſimo obſ. 5. & ſimilia na
rat *HORSTIUS* Lib. II. S. 4. Epiſt.
449.

in Cerebro

In *CEREBRO* Lapides concretos na
rat *HILDAN.* Cent. V. obſ. 1. quales Vi
go Danica per nares emunxit Dactyloru
magnitudine. *Th. BARTHOLIN.* Cent.
Hiſt. 33.

n Palpebris

Ex *PALPEBRA* & *OCULORUM* angul
per Lapid. Nephritici uſum expurgata
magnam arenularum. copiam , teſtat
CAMERAR. Memor. Medic. Cent. VII
§. 35.

Sub Lingua

Lapides ſub lingua difficultatem *Loqu*
læ facientes obſervavit 1647. *BORELLI*
Cent. II. obſ. 12. nec non *ESTANO*
obſ. V. comm. River. talem vidit & m
nibus contrectavit in Noſocomio Ha
ler

lenſi oblongum duriſſimum, ſiliceum, *MATT. UNZERUS* de Nephrit. L. I. c. 5. p. 34. formâ Dactylo reſpondentem, ſub linguâ cujusdam mulieris natum.

De *GUTTURIS* Lapide Exemplum apud *POMARET*. obſ. comm. *River*. obſ. c. 7. In Gutture.

PULMONES Calculis ſuffarcinatos memorant. *HILDAN*. Cent. II. obſ. *29*. & Cent. VI. obſ. 22 *FORESTUS* L. XIV. obſ. 26. ſchol. *Th. BARTHOLIN*. Cent. I. Hiſt. 33. *PAWIUS* obſ. Anat. IX. *CORNARIUS* obſ. med. VIII. *SALMUTH* Cent. 1. obſ. 7. *BORELL*. Cent. I. obſ. 76. & *de Tuſſi lapidea ZACUT*. L. I. Prax. Almir. obſ. 96. & Epiphan. *FERDINANDUS* Hiſt. Med. 48. Sed profectò *ſaxa qui ſpuunt, ad ſaxea clauſtra* ſepulchri pennigeris currunt plantis. In Pulmonibus

Ad *AORTÆ ARTERIÆ* initium Exc. *RIOLANUS* in Cadavere Præſidis Nicolai Octagenarii Lapideum oſſiculum invenit. *Th. BARTHOLIN*. Anat. Ref. L. II. c. 7. p. 264. *Lapidem* quoque *Arteriæ Aortæ* obſervavit vir ille Conſularis in conſcribendis & illuſtrandis rarioribus maximè ſedulus Nicol. *TULPIUS* L. IV. obſ. c. 21. Et Lipſiæ A. MDC LIII. D. Chriſt. *LANGE* tum temporis Profeſſor ibid. Anatomiæ ſolertiſſimus in cadavere Olitoris, quem temeraria bigamia capite damna- In Aorta Arteria

verat in demonſtratione pulmonum tam *in Arteria Venoſæ* quàm *Venæ arterioſæ ramulis* partim jam ſolidè duratos, partim adhuc aſpera ſcabritudine Tartariſatos (verba ſunt ipſius D. *Lange* in Curioſ. Medic. diſp. II. §. 6.) Lapillos invenit.

In Corde. In humano *CORDE* os obſervatum à Th. *BARTHOLIN.* Cent. 1. obſ. 50. & in corde Pontif. Urbani VIII. ib. Cent. II. Hiſt. 45. in Reginæ Mariæ Mediceæ corde, & in viro 40. annorum Hafniæ à D. Simon. PAULI oſſiculum Pythagoricum Y inventum. Idem *BARTHOL.* Anat. ref. L. II. c. 7. p. 264.

In Ventriculo. Lapidem in *VENTRICULO* prognatum & vomitu ejectum manibus ſe palpaſſe, & manu elapſum in plurima fruſta fractum D. Joh. *AGRICOLA* Phyſ. Reip. Vratislav. meritiſſimus & Amicus meus ſingularis non ſemel retulit. D. Laurent. *SCHOLZIUS* ob editionem Cratonianorũ conſiliorum nominatiſſimus, in MSS. ejus penes me ſervatis notavit, cùm Patavii degeret ſe audiſſe ab Excell. *COMASCO* Profeſs. ibidem, fuiſſe mancipium quoddam in triremi quod per vomitum ejecerit Lapidem magnum, duriſſimum, oblongum, & ob id ab omnibus quibus anteà cruciabatur

ſto

ſtomachi doloribus fuiſſe liberatum. Felicius hoc mancipium fæminâ ſequenti quæ lapideo hoc partu oppreſſa ſuccubuit. Narrat namque *HOEFERUS* Aulæ Cæſar. Medicus in *HERCULE* ſ. Loc. commun. Med. F. I. Lib. III. c. 1. p. 120. Hornæ in Inferiore Auſtria mulieri quæ 40. annos ventriculi dolore, tumore, nauſea, inappetentia decubuiſſet, aperto abdomine *in ventriculi fundo Lapillos inventos* nullo cohærentes vinculo, ſed granorum inſtar pomi granati ſeſe mutuò amplectentes, tam copioſos, ut binas volæ manus implerent, qui diu aſſervati, tandem friabiles facti & in Sal luteum reſoluti fuerunt.

In Inteſtinis

In Humanis *INTESTINIS* Lapidem malo punico ſimilem *RIOLAN.* Pater vidit in Method. general. L. II. S. 2. c. 2. & ovo parem. Anſelm. Boot. L. 2. de gemm. Cap. 299. Ludov. Augenius piſi ac hordei magnitudine Lapides egeſſit. Horat. *AUGEN.* Comm. in Art. Curat. ad Glauc. Mulier 4to geſtationis menſe poſt ingentia ventris tormina tres calculos cinereos & ſpongioſos dimidii ovi magnitudine tribus partibus junctos pondere ſemunciæ reddidit. Joh. *MATTHÆI* caſu 2. ſic quadrangulares Lapides per alvum excretos ob-

ſervavit Th. *BARTHOLIN*. c. IV. Hiſt. 11. qui & cent. IV. Hiſt. 49. & *PANAROL.* Pentec. V. obſ. 12. conſulendus.

In Meſenterio.

MESENTERII partem lapideam factam notavit *RHODIUS* Cent. II. obſ. 96. & totum lapidoſum *PANAROL.* pent. V. obſ. 19. qui & *PANCREAS lapidoſum* affirmavit Pentecoſt. I. obſ. 44.

In Hepate.

Nec *HEPAR* Calculis caret, qualia Exempla demonſtrantia veritatem legere licit apud *SCALIG.* exerc. CVIII. §. 3. *PLATER.* L. III. obſ. p. 841. Leon. *DOLDIUM* in Ciſt. Hornung. Ep. CCXLIV.

In Veſica fellea.

In *VESICA fellea* Clementis VIII. Pont. calculus inventus. *Hornung.* Ciſt. med. Ep. LXVIII. Amygdalæ magnitudinis apud *BOKELL.* c. I. obſ. 4. in icterico; qui *Idem* c. III. obſ. 22. in alia Lapides 10. reperit. A. M DC XXII. in hydropicæ veſica fellea 4. Lapides angulares virides Patavii, & ibidem M DC XXVII. in eadem bini Lapides nigricantes conſpecti. A. M DC XXVIII. Mantuæ Fabric. *BARTOLETUS* in felle nobilis fæminæ ultra 300. Lapides magnitudine Ciceris, & in Ferdinando Gonzaga Marchione Mantuano Lapidem triangularem invenit; pariter ut in Antiſtitis felle D. à *CASTRO* prægrandem olivæ forma, & in cœnobita 7. Calculos

ʼs angulares nucis avellanæ magnitudine. Plura exempla apud Carol. *PISON.* de Seroſ. Colluv. Sect. II. p. 2. c. 4. obſ. 17. *OLENANDR.* Sect. V. conſ. 15. §. 2. *PAJAROL.* pent. V. obſ. 22. *RHODIUM* Cent. II. obſ. 2. Th. *BARTHOL.* Cent. I. Hiſt. 80. & Cent. II. Hiſt. 45. 54.

In *LIENE* nobilis cujusdam fœminæ Lapidem fuiſſe ſubalbidum pondere ℥ijß. ʒj. teſtatur *TURNHEISER* in Examin. Urin. & *os* cruciforme in *Liene* apud *BORELL.* C. I. obſ. 4. De aliis *Lienis Lapidibus HILDAN.* c. I. obſ. 17. & Nicol. *FONTAN.* Ex. XXXI. p. 92. In Liene.

In *Umbilico* Lapillum obſervavit Cæcil. *FOLIUS* apud Th. *BARTHOLIN.* Anat. Ref. L. I. c. 37. p. 102. & Fr. Bartoletus in ſatellite offendit umbilico inhærere Lapillum nucis avellanæ magnitudine. *RHODIUS* Cent. II. obſ. 99. In Umbilico.

In *virga* ſeu Penis meatu *calculum* invenerunt *AMAT.* Luſit. c. VI. cur. 91. *ZACUT.* L. II. Prax. obſ. 65. 66. *HILDAN.* c. VI. obſ. 56. Nic. *FONTAN.* rar. obſerv. Analect. C. XXVIII. & filio Rectoris Campenſis in Urethra ſuccreverunt Calculi 25. inſtar maximorum piſorum. *TULPIUS* L. IV. obſ. 34. In Pene

In *Utero* Lapides generari poſſe negavit In Utero.

vit primum *MERCURIAL.* L. IV. de Morb. Mul. c. 21. ſed poſtea conceſſit idipſum mutatâ priore ſententiâ L. II. Var. Lect. c. 22. motus Hippocratis autoritate & Exemplo L. V. Epidem. enarrato, quali quoque enarrat Lud. *MERCATUS* L. II. de Mul. Aff. c. 27. f. 969. Quin & *TUMORES* duros Chirurgos interdum fatigare optimè monet *TULPIUS* L. IV. obſ. c. 21. qui loco puris calculum contineant, quales *ſaxeos tumores* recenſet *Th. BARTHOLIN.* Cent. IV. Hiſt. 64. & à M. Aurel. *SEVERINO* in reconditæ Eruditionis de recondita Abſceſſuum Naturâ opere L. IV. c. 28. vocantur *Tubercula Lapidiconda*, & Exemplis ibidem comprobantur.

in Tumoribꝰ

in Abſceſſibꝰ

In Abſceſſu humeri *Lapidem* invenit *BORELL.* C. I. obſ. 87. ex umbilici abſceſſu proſilientem Andrigetti de *ANDRIGETTIS* Profeſſor Patavinus vidit; *RHOD* Cent. II. obſ. 99. & *VESLING.* Syſtemat. Anatom. c. V. Notabilis quoque obſervatio P. à *CASTRO* Medici ſolertiſſimi in MSS. ejus obſervat. §. 18. conſignata: Menſe Aprili, inquit, MDCXLV. Veronæ Caſp. Caponis Uxor quæ habitabat ad portam Epiſcopi Abſceſſum ſupra os Iſchii paſſa, qui dum ſuppuratur ingentibus cruciatur doloribus, qui parum ceſſarunt

rupto

rupto abſceſſu. Tandem applicato Cerato Caſtrenſi Lapillos produxit magnitudine piſorum coloris ſubcrocei intra tres dies plusquam 40.

CALCULOS Renum & VESICÆ non attingo, cum tot ſolidi ex Corporis Humani *Lapidicinis* progeniti *Lapides* non ipſius duraturam *& marmore certantem perennitatem*, ſed fragiles potius humanæ conditionis vices oculis exhibeant quotidie contemplandas. Id ſaltem addo *PARISIIS* in ſolo Xenodochio *CHARITATIS* (la Charite) ab Henrico M. in ſuburbio S. Germain exſtructo arculis me vidiſſe incluſos exſectos *VESICÆ Calculos* pondere, figura, colore, multitudiue, duritie adeò mirabiles, ut in his ſolis amplum campum inveniat curioſus animus, quo Ingenii vires exerceat, & Naturæ miracula pandat.

In renibus & veſica.

Lapidas veſicæ in Xenodochio Pariſ. miri

De Renum Calculo, mi Dn. *MAJOR*, eruditum ſpecimen jam edidiſti in *Hiſtoria calculi Sperlingiani* & dolendum quòd pleroſque Litteratorum *ſaxeus* hic *morbus ſaxo* & tumulo, imò & infantes ſuggrundario inferat. Eâdem *Calculi Renalis* ferociâ Anno M DC XXI. è vivis ſublatus Avus meus maternus Exc. Dn. D. *Daniel BUCRETIUS* Sereniſſ. Archiducis Auſtriæ

De calculo Renali Sperlingii.

De calculo Renali D. Dan.

Bucretii Avi mei.

Caroli Archiater, & Phyſicus Vratislav. digniſſimus, cujus exſectum poſt mortem *calculum* penes me ſervo. Hiſtoriam rariorum in ejusdem Corporis diſſectione obſervatorum tum temporis præſens Exc. Dn. D. Mich. *DöRINGIUS* Prof. primum Giſſenſis, poſt D. Bucretii in Phyſicatu Uratislav. Succeſſor laudatiſſimus, Litteris conſignavit, & amiciſſimo ſuo Affini Dn. D. *SENNERTO* Wittebergam transſcripſit, quam ex MSS. Diſquiſitionibus Epiſtolicis cum Sennerto habitis excerpere & Coronidis loco addere placuit. Sic autem ſcribit IX. Aug. 1621.

Obſervatio de repertis in ſectione Cadav. Bucretian.

In D. *BUCRETII* Cadavere hæc nobis viſa ſunt: *1. Abdomen* ſola cute & ex carnibus propè muſculis tectum: 2. *Omentum* omni pinguedine deſtitutum. 3. *Ventriculus* & *Inteſtina* flatu turgida atque inſtar veſicæ inflatæ transparentia inter quæ tenuiora nonnullis maculis liveſcentibus interſtincta. 4. *Lien* pro corporis magni-
" tudine exiguus, forma ovali, ſed depreſ-
" ſa & in lobos quaſi quatuor dextra ſui par-
" te diſſectus. 5. *Folliculus felleas* magnus. 6.
" Epar grandiuſculum ſic ſatis coloratum.
" 7. *Ren* uterque quoad ſubſtantiam ipſam
" inculpabilis, ſecus quam ipſemet *D.*° *Bu-*
" *cretius* ſuſpicabatur: *dexter* tamen ipſo in-
fundi-

fundibulo *CALCVLVM* magnitudine ra- „ dicem zinziberis fere æquantem, & uni „ atque alteri interiori Renis meatui pecu- „ liaribus protuberantiis tam firmiter im- „ pactum continebat, ut nonniſi cum vio- „ lentia & ſonitu extraheretur. Pondere „ ℈ jv. æquavit. Siniſter verò externa & „ ſuperna ſui parte veſicam, inſtar nucis ju- „ glandis grandioris aqua limpidiſſima di- „ ſtentam & dimidia parte Renis ſubſtantiæ „ inhærentem, *Ureter* quoque juxta infun- „ dibulum non parum ſabuli nobis repræ- „ ſentabat. 8. *Vaſa*, venam intelligo cavam „ & *Arteriam magnam*, erant propè tota ex- „ ſanguinea. 9. *Arteria magna* Spinæ in- „ cumbens tantæ amplitudinis ut pollicem „ ſine ulla difficultate admitteret. Hæc ſi- „ ne dubio in cauſa fuit, ut quando dolori- „ bus Nephriticis nimis furentibus & ſpiri- „ tibus & ſanguine ad locum affectum im- „ petuoſius influentibus, manus abdomini „ juxta umbilicum admoveretur, pulſatio „ exquiſitiſſimè ſentiretur, præſertim cum „ ut dictum tam abdominis muſculi quam „ ſubjacentes partes adeò fuerint extenua- „ tæ. 10 *Pulmones* maculoſi. 11. *Cor* gran- „ diuſculum & tam *copioſa pinguedine* obſi- „ tum, quantum mea opinione è toto cor- „ pore per coctionem non prolecturus fu- „ iſſes. „

" iſſes. Huic aſcribo quod ſufferendis tam
" diuturnis & exquiſitis doloribus parciſſi-
" mè aliàs cibo ac potu utens, par fuit. Cor
" enim perpetuo ab ea humectatum & ſpiri-
" tus refocillati ſunt, ut pulſus ad extremum
" propè ſatis rectè aliorum corporum re-
" ſpectu. Miraberis fortaſſe, idque non
" immerito pinguedinis circa Cor copiam,
" corpore alias tàm emaciato & tàm pecto-
" re quam abdomine hirſuto, quæ, omnia
" caloris ſunt indicia. Hoc etiam ſingulare
" habuit, ut qui pauciſſimi eſſet ſomni, La-
" chrymas tamen facillime vel poſt riſum
" etiam profunderet, & nares ſerò ſtillantes
" circumferret. Cranium apertum non
" fuit. Et hæc ſunt, mi Sennerte, quæ in a-
" miciſſimi mihi per biennium Bucretii ca-
" daveris diſſectione occurrerunt. Hacte-
nus Döringius. Et cum *Excell. Sennertus*
in Reſpons. 14. Oct. data reliquis ſubjun-
" xiſſet: quæ in D. Bucretii cadavere anim-
" adverſa ſunt legi, ſcire vellem etiam, quæ
" ægrotantem ſymptomata afflixerint, ut
" qua ratione huic Hiſtoriæ quadrent, vide-
re poſſim: reſpondet *Clar. Döringius* 9.
" Dec. Symptomata quæ ægrotantem D.
" Bucretium p.m. afflixerunt ſequentia fue-
" re præcipua : 1. Nauſea, Gåmlig-
" keit. 2. Dolor ſubtus ventriculum & juxta
um-

Symptomata D. Bucretii.

umbilicum pulſativus. 3. dolor & ardor „ intolerabilis circa regionem renum. 4. „ ardor quandoque in univerſo corpore, „ quandoque inprimis in plantis pedum „ moleſtisſimus. 5. Vigiliæ. 6. Circa Lunæ „ Φάσεις, præſertim poſtremo decubitus „ menſe inſultus Epileptici, quos ipſe è tre- „ more crurum præſentiebat. 7. Summus „ virium Languor. Hæc ut ad Hiſtoriam „ nuperam quadrent, videbis. *Hucusque* „ *eruditisſimi hi Viri, Concives noſtri.*

Hactenus, *amicisſime mi MAJOR*, enarratione *mira Lapidum Naturæ*, quam à me expetieras, Tibi morem gerere & volui & debui. Nunc hæc *Lapidum fragmenta* Tui penetrantis Ingenii artificio *conferruminanda* relinquo. Vidiſti haut dubie in Italia præcipue Florentiæ Magni Ducis Theſauris annumeratas *lapideas menſas* multis aureorum millibus æſtimatas, opere Muſaico Jaſpidum, Hyacinthorum aliorumque coloratorum *Lapidum fragmentis* tam artificioſe in variegatos floſculos teſſellatim diſpoſitas, ut omnem ſculptorum & pictorum ſolertiam eludant. *Tu* his, aliisque plurimis à Te jampridem propria diligentia convaſatis, ex probatæ fidei Authoribus mutuatis *gemmarum fragmentis Lithologiæ* Tuæ curioſæ al- Conclusio.

alveolos ita diſpones, & publicæ cōtempl
tioni exhibebis, ut Naturæ Scrutatores *gen*
meis tuis *dapibꝰ* optime ſaturati Tibi liber
li Promocondo æternas dicant habeant
grates. *Zoilis* verò tuis & Momis, qui ipſi ſa
tē *inutiles* ſunt *Lapides*, ut *Lapides* Tuos ro
dendo genuinum frangant exopto, quin
perſeveraverint & *Lapidū Imbrem*, & *Lapi*
deam Homeri *tunicam* ex Miſſibus Tui
imprecor. Vale, *mi Amiciſſime D. Major*
& vive publico Tuorumque commod
quam longiſſimè; Interim *hæc de mira La*
pidum Natura horis aliquot ſuccilivis
Praxi & laboribus Chymicis vacuis ra
ptim Chartæ illita benè ut conſulas à Tu
Benevolentia facilè me impetraturum
confido.

Scrib. Vratislav. Kal. Auguſt.

LAPIS hic eſto TERMINALIS LAPIDUM NATURÆ.

FINIS.

. 52. lin. 22. afferat l. afferet.
. 53. lin. 2. babulum l. pabulum.
ib. lin. 19. f. 180. l. 118.
. 54. l. 15. Tioniæ l. Fioniæ.
. 57. l. 1. ſimilia l. ſimile.
ib. l. 24. inſectis l. in inſectis
. 59. l. 9. SCHROBERO l. SCHRODERO.
. 61. l. 28. hariolo l. hariolor.
. 62. l. 22. quæ l. quâ
ib. l. 26. quod *adde*: quæ, quod
. 63. l. 3. Confelti l. Confetti.
ib. l. 6. enim maſchatan l. nucem moſchatam.
. 65. l. 1. inquiris l. inquirit.
. 74. l. 8. pnef. l. præf.
. 76. l. 22. Diſſc l. Dioſc.
. 77. l. 22. agna l. aqua.
. 80. l. 13. Ovid. LXXIV. l. Ovid. L. XV.
ib. l. 24. Galabriæ l. Galatiæ.
. 93. l. 8. Timajo l. Timavo.
. 94. l. 24. Dulelecti l. Duelech.
. 99. l. 14 Almir. l. Admir.
. 101. l. 6. F. I. l. Tom. I.
102. l. 17. BOKELL. l. BORELL.
105. l. 6. Humadi l. humani.